

ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ (ΕΚ) αριθ. 3/2002

που καθορίστηκε από το Συμβούλιο στις 27 Σεπτεμβρίου 2001

**για την έκδοση της απόφασης αριθ. .../2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
της ..., για τη θέσπιση του έκτου κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον**

(2002/C 4/03)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,
Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως
το άρθρο 175 παράγραφος 3,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽²⁾,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁽³⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της
συνθήκης⁽⁴⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ένα καθαρό και υγιές περιβάλλον είναι βασικό για την ευζωία και την ευημερία της κοινωνίας, η συνεχιζόμενη όμως μεγέθυνση σε παγκόσμιο επίπεδο θα οδηγήσει σε συνεχείς πιέσεις στο περιβάλλον.
- (2) Το πέμπτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον «Με στόχο την αειφορία» έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2000, έχοντας προσφέρει ορισμένες σημαντικές βελτιώσεις.
- (3) Απαιτείται συνεχής προσπάθεια προκειμένου να επιτευχθούν οι περιβαλλοντικοί γενικοί και επί μέρους στόχοι τους οποίους έχει ήδη καθορίσει η Κοινότητα και χρειάζεται ένα έκτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (εφεξής «το πρόγραμμα») το οποίο ορίζεται στην παρούσα απόφαση.
- (4) Ορισμένα σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα παραμένουν, ενώ αναφέρονται νέα που απαιτούν περαιτέρω δράση.

(5) Απαιτείται μεγαλύτερη εστίαση στην πρόληψη και την εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης κατά την ανάπτυξη μιας προσέγγισης για την προστασία της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

(6) Η συνετή χρήση των φυσικών πόρων και η προστασία του παγκόσμιου οικοσυστήματος παράλληλα με την οικονομική ευημερία και μια ισόρροπη κοινωνική ανάπτυξη αποτελούν προϋπόθεση για αειφόρο ανάπτυξη.

(7) Το πρόγραμμα στοχεύει σε ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου και στη γενική βελτίωση στο περιβάλλον και την ποιότητα ζωής. Υποδεικνύει προτεραιότητες όσον αφορά την περιβαλλοντική διάσταση της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν προωθούνται δράσεις στα πλαίσια αυτής της στρατηγικής.

(8) Το πρόγραμμα έχει σκοπό να επιτύχει την αποσύνδεση των περιβαλλοντικών πιέσεων από την οικονομική μεγέθυνση, ενώ είναι συνεπές με την αρχή της επικουρικότητας και σέβεται τις διαφορές των συνθηκών μεταξύ των διάφορων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

(9) Στο πρόγραμμα καθορίζονται περιβαλλοντικές προτεραιότητες για μια ανταπόκριση της Κοινότητας και το βάρος του επικεντρώνεται, ιδιαίτερα, στις κλιματικές μεταβολές, τη φύση και τη βιολογική ποικιλότητα, το περιβάλλον και την υγεία και την ποιότητα ζωής και τους φυσικούς πόρους και τα απόβλητα.

(10) Για κάθε έναν από αυτούς τους τομείς αναφέρονται γενικοί και επιμέρους στόχοι και προσδιορίζεται ένας αριθμός δράσεων με σκοπό την επίτευξη των στόχων. Αυτοί οι στόχοι συνίστανται σε επίπεδα επιδόσεων ή σε συγκεκριμένα επιτεύγματα.

(11) Οι γενικοί στόχοι, προτεραιότητες και δράσεις του προγράμματος θα πρέπει να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη των υποψήφιων προς ένταξη χωρών και να επιδιώκουν την προστασία της φυσικής κληρονομιάς τους.

⁽¹⁾ ΕΕ C 154 Ε της 29.5.2001, σ. 218.

⁽²⁾ ΕΕ C 221 της 7.8.2001, σ. 8.

⁽³⁾ ΕΕ C ...

⁽⁴⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 31ης Μαΐου 2001 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

- (12) Η νομοθεσία παραμένει κεντρικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και η πλήρης και ορθή εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας αποτελεί προτεραιότητα. Θα πρέπει επίσης να εξετασθούν και άλλες λύσεις για την επίτευξη των στόχων προστασίας του περιβάλλοντος.
- (13) Το πρόγραμμα θα πρέπει να προωθεί τη διαδικασία ένταξης των περιβαλλοντικών απαιτήσεων σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές και δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 6 της συνθήκης, προκειμένου να μειωθούν οι διάφορες πιέσεις επί του περιβάλλοντος από διάφορες πηγές.
- (14) Μια στρατηγική ολοκληρωμένη προσέγγιση, στην οποία θα ενσωματώνονται νέοι τρόποι συνεργασίας με την αγορά, όπου θα εμπλέκονται οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και άλλοι ενδιαφερόμενοι, είναι αναγκαία προκειμένου να επέλθουν οι αναγκαίες αλλαγές τόσο στην παραγωγή όσο και σε δημόσια και ιδιωτικά καταναλωτικά πρότυπα που επηρεάζουν αρνητικά την κατάσταση και τις τάσεις στο περιβάλλον. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να ενθαρρύνει την αειφόρο χρησιμοποίηση και διαχείριση γης και θάλασσας.
- (15) Η πρόβλεψη για την πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον καθώς και στη δικαιοσύνη και για τη συμμετοχή του κοινού στη χάραξη πολιτικής θα έχει μεγάλη σημασία για την επιτυχία του προγράμματος.
- (16) Στις θεματικές στρατηγικές εξετάζεται το φάσμα των επιλογών και μέσων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση μιας σειράς πολύπλοκων θεμάτων τα οποία προϋποθέτουν μια ευρεία και πολυδιάστατη προσέγγιση και προτείνονται οι αναγκαίες δράσεις, με συμμετοχή, όπου ενδείκνυται, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (17) Υπάρχει γενική επιστημονική συμφωνία ότι η δραστηριότητα του ανθρώπου προκαλεί αύξηση των συγκεντρώσεων των αερίων θερμοκηπίου, οδηγώντας σε υψηλότερες θερμοκρασίες στον πλανήτη και κλιματικές διαταραχές.
- (18) Οι επιπτώσεις των κλιματικών μεταβολών στην ανθρώπινη κοινωνία και τη φύση είναι σοβαρές και απαιτείται ο μετριασμός τους. Τα μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίου θερμοκηπίου μπορούν να υλοποιηθούν χωρίς μείωση στα επίπεδα μεγέθυνσης και ευημερίας.
- (19) Ανεξάρτητα από την επιτυχία της άμβλυνσης των επιπτώσεων, η κοινωνία χρειάζεται να προσαρμοστεί και να προετοιμαστεί για τα επακόλουθα των κλιματικών μεταβολών.
- (20) Η ύπαρξη υγιών και ισόρροπων φυσικών συστημάτων για τη στήριξη της ζωής στον πλανήτη είναι ουσιώδους σημασίας.
- (21) Από τη δραστηριότητα του ανθρώπου προκύπτουν σημαντικές πιέσεις επί της φύσεως και της βιολογικής ποικιλότητας. Απαιτείται η ανάληψη δράσης για την αντιστάθμιση των πιέσεων οι οποίες προκαλούνται κυρίως από τη ρύπανση, την εισαγωγή μη αυτοχθόνων ειδών, τους ενδεχόμενους κινδύνους της ελευθέρωσης γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών και τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η εκμετάλλευση γης και θάλασσας.
- (22) Το έδαφος αποτελεί έναν πεπερασμένο πόρο που βρίσκεται υπό περιβαλλοντική πίεση.
- (23) Παρά την αναβάθμιση των περιβαλλοντικών προτύπων, υφίσταται αυξημένη πιθανότητα να υπάρχει μια σύνδεση μεταξύ της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ορισμένων ασθενειών του ανθρώπου. Συνεπώς, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι που προέρχονται, λόγου χάριν, από τις εκπομπές και τις επικίνδυνες χημικές ουσίες, τα φυτοφάρμακα και το θόρυβο.
- (24) Απαιτείται περισσότερη γνώση για τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις από τη χρήση χημικών ουσιών και την ευθύνη για τη δημιουργία γνώσεων θα πρέπει να φέρουν οι παραγωγοί, οι εισαγωγείς και οι επόμενοι χρήστες.
- (25) Οι χημικές ουσίες που είναι επικίνδυνες θα πρέπει να υποκατασταθούν από ασφαλέστερες χημικές ουσίες ή ασφαλέστερες εναλλακτικές τεχνολογίες μη συνεπαγόμενες τη χρήση χημικών ουσιών, με στόχο τη μείωση των κινδύνων για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
- (26) Η βιώσιμη χρήση φυτοφαρμάκων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιπτώσεις για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον.
- (27) Το αστικό περιβάλλον αποτελεί το χώρο όπου ζει το 70 % του πληθυσμού και χρειάζονται συντονισμένες προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι το περιβάλλον και η ποιότητα ζωής θα βελτιωθούν στα αστικά κέντρα.
- (28) Ο πλανήτης έχει περιορισμένη ικανότητα αντιμετώπισης της αυξημένης ζήτησης πόρων και απορρόφησης των εκπομπών και των αποβλήτων τα οποία προκύπτουν από τη χρήση τους, και υπάρχουν ενδείξεις ότι η σημερινή ζήτηση μπορεί να υπερβεί το κατώφλι κορεσμού του περιβάλλοντος σε πολλές περιπτώσεις.
- (29) Οι ποσότητες των αποβλήτων στην Κοινότητα εξακολουθούν να αυξάνονται, ενώ ένα σημαντικό μέρος τους είναι επικίνδυνο, οδηγώντας σε απώλεια πόρων και σε αύξηση των κινδύνων ρύπανσης.

- (30) Η οικονομική παγκοσμιοποίηση αυξάνει την ανάγκη για περιβαλλοντική δράση σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής μεταφορών, απαιτώντας μια νέα ανταπόκριση από την Κοινότητα που να συνδέεται με τις πολιτικές για το εμπόριο, την ανάπτυξη και τις εξωτερικές υποθέσεις και η οποία θα επιτρέπει τη συνέχιση της αειφόρου ανάπτυξης σε άλλες χώρες. Η χρηστή διακυβέρνηση θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη του σκοπού αυτού.
- (31) Το εμπόριο, οι διεθνείς ροές επενδύσεων και οι εξαγωγικές πιστώσεις θα πρέπει να συνεισφέρουν θετικότερα στην επίδωξη της περιβαλλοντικής προστασίας και της αειφόρου ανάπτυξης.
- (32) Η χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής, με δεδομένη την πολυπλοκότητα των θεμάτων, πρέπει να βασίζεται στις καλύτερες διαθέσιμες επιστημονικές και οικονομικές εκτιμήσεις και στη γνώση της κατάστασης και των τάσεων του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 174 της συνθήκης.
- (33) Οι πληροφορίες προς τους φορείς χάραξης πολιτικής, τους ενδιαφερομένους κύκλους και το ευρύ κοινό πρέπει να είναι σχετικές προς το αντικείμενο, διαφανείς, ενημερωμένες και εύληπτες.
- (34) Η πρόοδος για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων πρέπει να μετράται και να αξιολογείται.
- (35) Στο μέσο της διάρκειας του προγράμματος θα πρέπει να γίνει μια ανασκόπηση της σημειωθείσας προόδου και μια εκτίμηση της ενδεχόμενης ανάγκης αναπροσανατολισμού, βασισμένη σε μια αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που θα παρέχονται τακτικά από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής του προγράμματος

1. Με την παρούσα απόφαση θεσπίζεται κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, εφεξής καλούμενο «το πρόγραμμα», το οποίο εξετάζει τους βασικούς περιβαλλοντικούς στόχους και προτεραιότητες με βάση μιαν αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος και των κυρίαρχων τάσεων, συμπεριλαμβανομένων των αναφαινόμενων ζητημάτων για τα οποία η Κοινότητα πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο. Το πρόγραμμα θα πρέπει να προάγει την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές και να συμβάλλει στην επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης σε ολόκληρη τη σημερινή και τη μελλοντική διευρυμένη Κοινότητα. Επίσης, το πρόγραμμα προβλέπει συνεχή προσπάθεια για την επίτευξη των γενικών και επί μέρους περιβαλλοντικών στόχων που έχουν ήδη καθοριστεί από την Κοινότητα.

2. Το πρόγραμμα θέτει τους κύριους γενικούς περιβαλλοντικούς στόχους. Όπου είναι σκόπιμο, καθορίζει επί μέρους στόχους και χρονοδιαγράμματα. Οι γενικοί και επί μέρους στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν πριν από τη λήξη του προγράμματος, εκτός εάν ορίζεται άλλως.

3. Το πρόγραμμα καλύπτει μια δεκαετία από [...] (*). Οι κατάλληλες πρωτοβουλίες στους διάφορους τομείς πολιτικής προς επίτευξη των γενικών στόχων συνίστανται σε φάσμα μέτρων, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών πράξεων και των στρατηγικών προσεγγίσεων που περιγράφονται στο άρθρο 3. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να υποβληθούν βαθμιαία και το αργότερο τέσσερα έτη μετά την έκδοση της παρούσας απόφασης.

4. Οι στόχοι ανταποκρίνονται στις βασικές περιβαλλοντικές προτεραιότητες που πρέπει να αντιμετωπίσει η Κοινότητα στους ακόλουθους τομείς:

- κλιματικές αλλαγές,
- φύση και βιοποικιλότητα,
- περιβάλλον, υγεία και ποιότητα ζωής,
- φυσικοί πόροι και απόβλητα.

Άρθρο 2

Αρχές και γενικοί σκοποί

1. Το πρόγραμμα συνιστά το πλαίσιο της περιβαλλοντικής πολιτικής της Κοινότητας κατά τη διάρκειά του, με σκοπό να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της επικουρικότητας και την ποικιλομορφία της κατάστασης σε διάφορες περιοχές της Κοινότητας και να αποσυνδεθούν οι περιβαλλοντικές πιέσεις από την οικονομική μεγέθυνση. Το πρόγραμμα βασίζεται ιδίως στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», στην αρχή της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, καθώς και στην αρχή της αντιμετώπισης της ρύπανσης στην πηγή.

Το πρόγραμμα προάγει συστηματικά την αειφόρο ανάπτυξη και συμβάλλει στην ευρωπαϊκή στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης, μεταξύ άλλων, καθορίζοντας περιβαλλοντικές προτεραιότητες για τη στρατηγική αυτή.

(*) Ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

2. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στα εξής:

- στην προβολή των κλιματικών αλλαγών ως της σημαντικότερης πρόκλησης της επόμενης δεκαετίας και πέραν αυτής και στην επιδίωξη του μακροπρόθεσμου στόχου σταθεροποίησης των συγκεντρώσεων των αερίων θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα σε επίπεδο το οποίο προλαμβάνει την επικίνδυνη ανθρωπογενή παρέμβαση στο κλιματικό σύστημα. Κατά συνέπεια, γνώμονα του προγράμματος θα αποτελέσει ο μακροπρόθεσμος στόχος για μέγιστη συνολική αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2 °C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και συκέντρωση CO₂ κάτω των 550 ppm. Πιο μακροπρόθεσμα, είναι δυνατό να απαιτηθεί η συνολική μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 70 % σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, σύμφωνα με όσα προσδιορίστηκαν στη διακυβερνητική ομάδα για τις κλιματικές αλλαγές (IPCC),
- στην προστασία, τη διατήρηση, την αποκατάσταση και την ανάπτυξη της λειτουργίας των φυσικών συστημάτων, των φυσικών οικοτόπων, της άγριας πανίδας και χλωρίδας ώστε να ανασταλούν η ερημοποίηση και η απώλεια βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένης της ποικιλότητας των γενετικών πόρων, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και παγκοσμίως,
- στη συμβολή σε υψηλό επίπεδο ποιότητας ζωής και κοινωνικής ευημερίας των πολιτών, παρέχοντας ένα περιβάλλον στο οποίο το επίπεδο ρύπανσης δεν θίγει την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και ενθαρρύνοντας την αειφόρο αστική ανάπτυξη,
- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πόρων και της διαχείρισης των πόρων και των αποβλήτων, αποσυνδέοντας τη χρήση των πόρων και την παραγωγή αποβλήτων από το ρυθμό της οικονομικής μεγέθυνσης και μετάβαση σε περισσότερο βιώσιμες μορφές παραγωγής και κατανάλωσης επιδιώκοντας σημαντική βελτίωση της αποτελεσματικότητας στη χρήση των πόρων.

3. Το πρόγραμμα εξασφαλίζει ότι οι περιβαλλοντικοί γενικοί στόχοι, οι οποίοι θα πρέπει να επικεντρώνονται στα επιτευκτέα περιβαλλοντικά αποτελέσματα, επιτυγχάνονται με τα αποτελεσματικότερα και καταλληλότερα διαθέσιμα μέσα, βάσει των αρχών της παραγράφου 1 και των στρατηγικών προσεγγίσεων του άρθρου 3. Πρέπει να διασφαλισθεί πλήρως ότι η χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της Κοινότητας γίνεται κατά ολοκληρωμένο τρόπο και ότι εξετάζονται πλήρως όλες οι διαθέσιμες επιλογές και μέσα, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές και τοπικές διαφορές, καθώς και τις οικολογικά ευαίσθητες περιοχές, με έμφαση στα ακόλουθα:

- εκτεταμένος διάλογος με τους ενδιαφερόμενους κύκλους, μεγαλύτερη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και δημόσια συμμετοχή,
- ανάλυση κόστους ωφέλειας, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να εσωτερικεύεται το περιβαλλοντικό κόστος,

— βέλτιστα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα και περαιτέρω βελτίωση των επιστημονικών γνώσεων μέσω της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης,

— δεδομένα και πληροφορίες για την κατάσταση και τις τάσεις του περιβάλλοντος.

4. Το πρόγραμμα προάγει την πλήρη ενσωμάτωση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές και δράσεις, θεσπίζοντας περιβαλλοντικούς γενικούς στόχους και, κατά περίπτωση, επί μέρους στόχους και χρονοδιαγράμματα για τους σχετικούς τομείς πολιτικής.

Επιπλέον, τα μέτρα που προτείνονται και θεσπίζονται υπέρ του περιβάλλοντος θα πρέπει να συνάδουν προς τους γενικούς στόχους των οικονομικών και κοινωνικών πτυχών της αειφόρου ανάπτυξης και αντιστρόφως.

5. Το πρόγραμμα προάγει την υιοθέτηση πολιτικών και προσεγγίσεων που συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη στις χώρες που είναι υποψήφιες για προσχώρηση («υποψήφιες χώρες»), με βάση τη μεταφορά του κεκτημένου στο εσωτερικό τους δίκαιο και την εφαρμογή του. Η διαδικασία διεύρυνσης θα πρέπει να διατηρεί και να προστατεύει τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των υποψήφιων χωρών, όπως ο πλούτος της βιοποικιλότητας, και θα πρέπει να διατηρεί και να ενισχύει τις τάσεις βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης και χρήσης γης καθώς και τις περιβαλλοντικά σωστές δομές μεταφορών μέσω:

— της ενσωμάτωσης των απαιτήσεων προστασίας του περιβάλλοντος στα κοινοτικά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την ανάπτυξη της υποδομής,

— της προαγωγής της μεταφοράς «καθαρών» τεχνολογιών στις υποψήφιες χώρες,

— εκτεταμένου διαλόγου και ανταλλαγής εμπειριών με τις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις των υποψήφιων χωρών για την αειφόρο ανάπτυξη και διαφύλαξη των ιδιαίτερων περιβαλλοντικών τους χαρακτηριστικών,

— της συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και επιχειρήσεις των υποψήφιων χωρών για να προαχθεί η ευαισθητοποίηση και η συμμετοχή του κοινού,

— την ενθάρρυνση των διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα προκειμένου να στηρίξουν την εφαρμογή του κεκτημένου στις υποψήφιες χώρες και τη συμμόρφωσή τους προς αυτό και να δώσουν τη δέουσα προσοχή στην ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών στις δραστηριότητες του οικονομικού τομέα.

6. Το πρόγραμμα προάγει:

- τον θετικό και εποικοδομητικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ηγετικού εταίρου στην προστασία του παγκόσμιου περιβάλλοντος και στην επίδιωξη αειφόρου ανάπτυξης,
- την ανάπτυξη παγκόσμιας εταιρικής σχέσης για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη,
- την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών και στόχων σε όλες τις πτυχές των εξωτερικών σχέσεων της Κοινότητας.

*Άρθρο 3***Στρατηγικές προσεγγίσεις για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων**

Οι σκοποί και στόχοι του προγράμματος επιδιώκονται, μεταξύ άλλων, με τα ακόλουθα μέσα:

1. Εκπόνηση νέας κοινοτικής νομοθεσίας και τροποποίηση της υφισταμένης κατά περίπτωση.
2. Προώθηση αποτελεσματικότερης εφαρμογής και επιβολής της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας, με την επιφύλαξη του δικαιώματος της Επιτροπής να κινεί διαδικασίες για παράβαση. Γι' αυτό απαιτείται:
 - να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την καλύτερη τήρηση των κοινοτικών κανόνων προστασίας του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας,
 - να προωθηθεί η θέσπιση βελτιωμένων κανόνων για τη χορήγηση αδειών, την επιθεώρηση, την παρακολούθηση και την επιβολή από τα κράτη μέλη,
 - συστηματικότερη επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στα κράτη μέλη,
 - βελτιωμένη ανταλλαγή πληροφοριών για τις βέλτιστες πρακτικές εφαρμογής, μεταξύ άλλων, μέσω του Ευρωπαϊκού δικτύου για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος (δίκτυο IMPEL) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.
3. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την ενσωμάτωση των απαιτήσεων της προστασίας του περιβάλλοντος στην προετοιμασία, τον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δραστηριοτήτων στους διαφόρους τομείς πολιτικής. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες σε διαφόρους τομείς, μεταξύ άλλων, εξέταση των συγκεκριμένων περιβαλλοντικών γενικών και επί μέρους στόχων, χρονοδιαγραμμάτων και δεικτών τους. Γι' αυτό απαιτείται:
 - να διασφαλισθεί ότι οι στρατηγικές ενσωμάτωσης που καταρτίζονται από το Συμβούλιο για τους διαφόρους τομείς πολιτικής υλοποιούνται και συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών σκοπών και γενικών στόχων του προγράμματος,

- να εξετάζεται, πριν από τη θέσπισή τους, εάν τα μέτρα στον οικονομικό και τον κοινωνικό τομέα συμβάλλουν και συνάδουν προς τους γενικούς και επί μέρους στόχους και το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος,
 - να θεσπισθούν οι κατάλληλοι εσωτερικοί μηχανισμοί στα κοινοτικά όργανα, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την ανάγκη προώθησης της διαφάνειας και της πρόσβασης στις πληροφορίες, ώστε να εξασφαλισθεί ότι τα περιβαλλοντικά θέματα αντικατοπτρίζονται πλήρως στις πρωτοβουλίες πολιτικής της Επιτροπής,
 - να παρακολουθείται τακτικά, μέσω κατάλληλων δεικτών, εκπονούμενων, στο μέτρο του δυνατού, βάσει κοινής μεθοδολογίας για κάθε τομέα, η διαδικασία της τομεακής ενσωμάτωσης και να υποβάλλονται σχετικές εκθέσεις,
 - να ενσωματωθούν περαιτέρω τα περιβαλλοντικά κριτήρια στα κοινοτικά χρηματοδοτικά προγράμματα, με την επιφύλαξη των υφιστάμενων προγραμμάτων,
 - να γίνεται πλήρης και ουσιαστική χρήση και εφαρμογή της αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της στρατηγικής περιβαλλοντικής αξιολόγησης,
 - οι στόχοι του προγράμματος θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις μελλοντικές αναθεωρήσεις των χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας, όσον αφορά τις χρηματοδοτικές προοπτικές.
4. Προώθηση αειφόρων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης μέσω ουσιαστικής εφαρμογής των αρχών που εκτίθενται στο άρθρο 2, με στόχο την εσωτερική τους τόσο των αρνητικών όσο και των θετικών επιπτώσεων στο περιβάλλον μέσω της χρησιμοποίησης συνδυασμού εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βασίζονται στην αγορά και των οικονομικών εργαλείων και άλλων εργασιών. Γι' αυτό απαιτείται, μεταξύ άλλων:
 - να ενθαρρυνθούν οι μεταρρυθμίσεις των επιδοτήσεων που έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και εκείνων που δεν συμβιβάζονται προς την αειφόρο ανάπτυξη,
 - να αναλυθεί η περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα των διαπραγματεύσιμων περιβαλλοντικών αδειών ως γενικού μέσου, καθώς και των ανταλλαγών εκπομπών με στόχο την προώθηση και υλοποίηση της χρήσης τους, όταν είναι εφικτό,
 - να προαχθεί η χρήση φορολογικών μέτρων, όπως οι περιβαλλοντικοί φόροι και κίνητρα,
 - να προαχθεί η ενσωμάτωση απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας στις δραστηριότητες τυποποίησης.

5. Βελτίωση της συνεργασίας και των εταιρικών σχέσεων με επιχειρήσεις και τους φορείς εκπροσώπησής τους με τη συμμετοχή, κατά περίπτωση, των κοινωνικών εταίρων, των καταναλωτών και των οργανώσεών τους, προκειμένου να βελτιωθούν οι περιβαλλοντικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και να επιτευχθούν μορφές αειφόρου παραγωγής. Γι' αυτό απαιτείται:
- μια ολοκληρωμένη πολιτική προσέγγισης προϊόντων σε ολόκληρο το πρόγραμμα που να ενθαρρύνει το συνυπολογισμό των περιβαλλοντικών απαιτήσεων καθ' όλο τον κύκλο ζωής των προϊόντων, και την ευρύτερη εφαρμογή φιλοπεριβαλλοντικών διαδικασιών και προϊόντων,
 - να ενθαρρυνθεί η ευρύτερη εφαρμογή των κοινοτικών συστημάτων οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) ⁽¹⁾ και να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες προκειμένου να παρακινήθούν οι επιχειρήσεις να δημοσιεύουν σοβαρές και ελεγμένες από ανεξάρτητους φορείς εκθέσεις για τις επιδόσεις τους σε θέματα περιβάλλοντος ή αειφόρου ανάπτυξης,
 - να θεσπιστεί πρόγραμμα παροχής ενισχύσεων προσαρμογής, με ειδική βοήθεια για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,
 - να προαχθεί η εισαγωγή συστημάτων χορήγησης επάθλων στις επιχειρήσεις για τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις,
 - να προαχθεί η καινοτομία στον τομέα των προϊόντων, ώστε η αγορά να γίνει οικολογικότερη, μεταξύ άλλων μέσω της καλύτερης διάδοσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος LIFE ⁽²⁾,
 - να ενθαρρυνθούν οι εθελοντικές δεσμεύσεις ή συμφωνίες για την επίτευξη σαφών περιβαλλοντικών στόχων, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού διαδικασιών για τις παραβάσεις.
6. Να εξασφαλιστεί καλύτερη ενημέρωση του καταναλωτή, των επιχειρήσεων και των δημόσιων φορέων ως αγοραστών όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των διαδικασιών και των προϊόντων, προκειμένου να επιτευχθούν μορφές αειφόρου κατανάλωσης. Γι' αυτό απαιτείται:
- να ενθαρρυνθεί η εφαρμογή των οικολογικών σημάτων και άλλων μορφών περιβαλλοντικής πληροφόρησης και επισήμανσης που επιτρέπουν στους καταναλωτές να συγκρίνουν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις προϊόντων του ίδιου τύπου,
 - να ενθαρρυνθεί η χρήση αξιόπιστων, αυταπόδεικτων περιβαλλοντικών ισχυρισμών και η παρεμπόδιση των παραπλανητικών ισχυρισμών,
 - να προαχθεί μια φιλοπεριβαλλοντική πολιτική κρατικών προμηθειών η οποία να επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και, ενδεχομένως, να ενσωματώνονται, στις διαδικασίες προμηθειών, τα ζητήματα περιβαλλοντικού κύκλου ζωής, συμπεριλαμβανομένης της φάσης παραγωγής, με ταυτόχρονη τήρηση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού και της εσωτερικής αγοράς, με κατευθυντήριες γραμμές για τις βέλτιστες πρακτικές και με αφετηρία την επανεξέταση της οικολογικότητας της πολιτικής προμηθειών των κοινοτικών οργάνων.
7. Να υποστηριχθεί η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο χρηματοοικονομικό τομέα. Γι' αυτό απαιτείται:
- να εξεταστεί η δυνατότητα εθελοντικής πρωτοβουλίας από κοινού με τον χρηματοοικονομικό τομέα, η οποία να καλύπτει τις κατευθυντήριες γραμμές για την ενσωμάτωση δεδομένων περιβαλλοντικού κόστους στις ετήσιες οικονομικές εκθέσεις των επιχειρήσεων και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών πολιτικής μεταξύ κρατών μελών,
 - να κληθεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να ενισχύσει την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών γενικών στόχων και πτυχών στις δανειοδοτικές δραστηριότητες, ιδίως προκειμένου να υποστηριχθεί η αειφόρος ανάπτυξη στις υποψήφιες χώρες,
 - να προαχθεί η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών γενικών στόχων και πτυχών στις δραστηριότητες άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.
8. Για να δημιουργηθεί κοινοτικό καθεστώς ευθύνης πρέπει, μεταξύ άλλων:
- να θεσπιστεί νομοθεσία περί περιβαλλοντικής ευθύνης.
9. Για να βελτιωθεί η συνεργασία και η εταιρική σχέση με τις ομάδες καταναλωτών και τις ΜΚΟ και για να προαχθεί η καλύτερη κατανόηση των περιβαλλοντικών θεμάτων από τους ευρωπαίους πολίτες και η συμμετοχή τους σ' αυτά, απαιτείται:
- να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στην πληροφορία, τη δημόσια συμμετοχή και τη δικαιοσύνη μέσω της ταχείας επικοινωνίας της σύμβασης του Aarhus ⁽³⁾ από μέρους της Κοινότητας και των κρατών μελών,

(1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 761/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2001, για την εκούσια συμμετοχή οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) (ΕΕ L 114 της 24.4.2001, σ. 1).

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1655/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, σχετικά με το χρηματοδοτικό μέσον για το περιβάλλον (LIFE) (ΕΕ L 192 της 28.7.2000, σ. 1).

(3) Σύμβαση σχετικά με την πρόσβαση στην πληροφορία, τη δημόσια συμμετοχή στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων και πρόσβασης στη δικαιοσύνη και τα περιβαλλοντικά ζητήματα, Aarhus, 25 Ιουνίου 1998.

- να υποστηριχθεί η παροχή, στους πολίτες, προστών πληροφοριών για την κατάσταση και τις τάσεις του περιβάλλοντος σε σχέση με τις τάσεις της κοινωνίας, της οικονομία και της υγείας,
 - να βελτιωθεί γενικά η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση,
 - να εκπονηθούν γενικοί κανόνες και αρχές καλής περιβαλλοντικής διαχείρισης σε διαλογικές διαδικασίες.
10. Να ενθαρρυνθεί και να προαχθεί αποτελεσματική και αειφόρος χρήση και διαχείριση της γης και της θάλασσας που να λαμβάνουν υπόψη τους τα περιβαλλοντικά μελήματα. Γι' αυτό απαιτείται, τηρουμένης πλήρως της αρχής της επικουρικότητας:
- να προαχθούν οι βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τον αειφόρο χωροταξικό σχεδιασμό, που θα λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες με ιδιαίτερη έμφαση στο πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών,
 - να προαχθούν οι βέλτιστες πρακτικές και τα δίκτυα υποστήριξης που ευνοούν την ανταλλαγή εμπειριών για την αειφόρο ανάπτυξη, μεταξύ άλλων στις αστικές περιοχές, στη θάλασσα, τις ακτές, τις ορεινές περιοχές, τους υγρότοπους και άλλες ευαίσθητες περιοχές,
 - να ενισχυθεί η χρήση, να αυξηθούν οι πόροι και να διευρυνθεί το πεδίο των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων της κοινής γεωργικής πολιτικής,
 - να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να εξετάσουν τη δυνατότητα περιφερειακού προγραμματισμού ως μέσου βελτίωσης της περιβαλλοντικής προστασίας του πολίτη και να προάγουν την ανταλλαγή εμπειριών για την αειφόρο περιφερειακή ανάπτυξη, ιδίως στις αστικές και τις πυκνοκατοικημένες περιοχές.

Άρθρο 4

Θεματικές στρατηγικές

1. Οι δράσεις των άρθρων 5 έως 8 περιλαμβάνουν την ανάπτυξη θεματικών στρατηγικών και την αξιολόγηση υφιστάμενων στρατηγικών για περιβαλλοντικά προβλήματα προτεραιότητας που απαιτούν ευρεία προσέγγιση. Οι στρατηγικές αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν προσδιορισμό των προτάσεων που απαιτούνται για την επίτευξη των γενικών στόχων του προγράμματος, καθώς και των διαδικασιών υιοθέτησής τους. Οι στρατηγικές αυτές, εφόσον χρειάζεται, θα λάβουν τη μορφή απόφασης.
2. Οι θεματικές στρατηγικές μπορεί να περιλαμβάνουν προσεγγίσεις μεταξύ αυτών που παρατίθενται στο άρθρο 3 και το άρθρο 9 και σχετικούς ποιοτικούς και ποσοτικούς περιβαλλοντικούς επί μέρους στόχους και χρονοδιαγράμματα με βάση τους οποίους τα προβλεπόμενα μέτρα θα μπορούν να μετρώνται και να αξιολογούνται.

3. Οι θεματικές στρατηγικές θα πρέπει να αναπτυχθούν και να εφαρμοσθούν σε στενή συνεννόηση με τα σχετικά μέρη, όπως τις ΜΚΟ, τη βιομηχανία, άλλους κοινωνικούς εταίρους και τις κρατικές αρχές, εξασφαλίζοντας, ανάλογα με την περίπτωση, και την ανάλογη διαβούλευση με τις υποψήφιες χώρες κατά τη διαδικασία αυτήν.

4. Οι θεματικές στρατηγικές θα πρέπει να είναι έτοιμες προς εφαρμογή το αργότερο πέντε έτη μετά την υιοθέτηση του προγράμματος.

5. Η Επιτροπή θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, σχετικά με την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών.

Άρθρο 5

Γενικοί στόχοι και τομείς προτεραιότητας για δράση στην αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος

1. Οι σκοποί του άρθρου 2 θα πρέπει να επιδιώκονται με τους ακόλουθους γενικούς στόχους:

- να επικυρωθεί και να τεθεί σε ισχύ μέχρι το 2002 το πρωτόκολλο του Κιότο, της σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές και να εκπληρωθεί η σχετική δέσμευση για μείωση των εκπομπών κατά 8 % έως το 2008-2012 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, για την όλη Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σύμφωνα με τη δέσμευση εκάστου κράτους μέλους, η οποία εκτίθεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 16ης-17ης Ιουνίου 1998,
- να πραγματοποιηθεί ικανή πρόοδος έως το 2005 όσον αφορά την υλοποίηση των δεσμεύσεων δυνάμει του πρωτοκόλλου του Κιότο,
- να τεθεί η Κοινότητα σε αξιόπιστη θέση ώστε να συνηγορήσει υπέρ μιας διεθνούς συμφωνίας σχετικά με αυστηρότερους επί μέρους στόχους μείωσης για τη δεύτερη περίοδο δεσμεύσεων που προβλέπεται από το πρωτόκολλο του Κιότο. Η συμφωνία αυτή θα πρέπει να αποσκοπεί στη σημαντική μείωση των εκπομπών και να λαμβάνει υπόψη την αναγκαιότητα μιας παγκόσμιας και δίκαιης κατανομής των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

2. Οι γενικοί αυτοί στόχοι θα επιδιωχθούν, μεταξύ άλλων, μέσω των ακόλουθων δράσεων προτεραιότητας:

- i) εφαρμογή των διεθνών δεσμεύσεων για το κλίμα, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοκόλλου του Κιότο μέσω:
 - α) εξέτασης των αποτελεσμάτων του ευρωπαϊκού προγράμματος για την αλλαγή του κλίματος και θέσπισης αποτελεσματικών κοινών και συντονισμένων πολιτικών και μέτρων βάσει αυτής, ανάλογα με την περίπτωση, για διάφορους τομείς, προς συμπλήρωση των εθνικών δράσεων των κρατών μελών·

- β) επιδίωξης της θέσπισης κοινοτικού πλαισίου για την ανάπτυξη αποτελεσματικού εμπορίου εκπομπών CO₂, με πιθανή επέκταση σε άλλα αέρια θερμοκηπίου·
 - γ) βελτιωμένης παρακολούθησης των αερίων θερμοκηπίου και της προόδου για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από τα κράτη μέλη δυνάμει του συμφωνηθέντος εσωτερικού καταμερισμού των υποχρεώσεων·
- ii) μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στον ενεργειακό τομέα:
- α) καταγραφή, το συντομότερο δυνατόν, και επανεξέταση των επιδοτήσεων που εμποδίζουν την αποτελεσματική και αειφόρο χρήση της ενέργειας με σκοπό τη σταδιακή μείωση των επιδοτήσεων·
 - β) ενθάρρυνση της χρήσης ορυκτών καυσίμων, ανανεώσιμων και χαμηλής περιεκτικότητας σε άνθρακα, για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας·
 - γ) ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής κινήτρων, μεταξύ άλλων και τοπικών, με σκοπό την επίτευξη του ενδεικτικού στόχου του 12 % της συνολικής χρήσης ενέργειας μέχρι το 2010·
 - δ) πρόβλεψη κινήτρων για ενίσχυση του συστήματος συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας και εφαρμογή μέτρων διπλασιασμού του συνολικού μεριδίου του συστήματος συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας στο σύνολο της Κοινότητας, στο 18 % της συνολικής μικτής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας·
 - ε) παρεμπόδιση και μείωση των εκπομπών μεθανίου από την παραγωγή και τη διανομή ενέργειας·
 - στ) προαγωγή της αποτελεσματικής χρήσης της ενέργειας·
- iii) μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στον τομέα των μεταφορών:
- α) προσδιορισμός και ανάληψη ειδικών δράσεων για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα αεροπλάνα, εφόσον δεν συμφωνηθεί μια τέτοια δράση στα πλαίσια του οργανισμού διεθνούς πολιτικής αεροπορίας (ICAO) μέχρι το 2002·
 - β) προσδιορισμός και ανάληψη ειδικών δράσεων για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα εμπορικά πλοία εφόσον δεν συμφωνηθεί μια τέτοια δράση στα πλαίσια του διεθνούς ναυτιλιακού οργανισμού μέχρι το 2003·
 - γ) ενθάρρυνση της στροφής προς αποτελεσματικότερα και «καθαρότερα» μέσα μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένης της καλύτερης οργάνωσης και υλικοτεχνικής στήριξης·
 - δ) προσδιορισμός και ανάληψη συγκεκριμένης δράσης για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από οχήματα με κινητήρα, συμπεριλαμβανομένου του N₂O·
 - ε) προαγωγή της ανάπτυξης και της χρήσης εναλλακτικών καυσίμων, με στόχο την ουσιαστική και συνεχή αύξηση του μεριδίου τους, και οχημάτων χαμηλής κατανάλωσης·
 - στ) προώθηση μέτρων που θα αντικατοπτρίζουν το πλήρες περιβαλλοντικό κόστος στις τιμές των μεταφορών·
 - ζ) αποσύνδεση της οικονομικής μεγέθυνσης από τη ζήτηση μεταφορών με σκοπό τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων·
- iv) μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στη βιομηχανική παραγωγή:
- α) προαγωγή οικολογικά αποτελεσματικών πρακτικών και τεχνικών στη βιομηχανία·
 - β) ανάπτυξη μέσων υποβοήθησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την προσαρμογή, την καινοτομία και τη βελτίωση των επιδόσεών τους·
 - γ) ενθάρρυνση της ανάπτυξης περιβαλλοντικώς υγιέστερων και τεχνικώς εφικτών εναλλακτικών δυνατοτήτων με στόχο τη μείωση των εκπομπών, τη σταδιακή παύση παραγωγής, όπου είναι σκόπιμο και εφικτό, και τη μείωση της χρήσης των βιομηχανικών φθοριούχων αερίων HFC (υδροφθορανθράκων), PFC (υπερφθορανθράκων) και SF₆ (εξαφθοριοϋχέου θείου)·
- v) μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε άλλους τομείς:
- α) προώθηση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας, ιδίως όσον αφορά τη θέρμανση, την ψύξη και το θερμό νερό χρήσης, στο σχεδιασμό των κτιρίων·
 - β) συνυπολογισμός της ανάγκης μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, παράλληλα με άλλα περιβαλλοντικά μέληματα, στις μελλοντικές επανεξετάσεις της κοινής γεωργικής πολιτικής και στην κοινοτική στρατηγική διαχείρισης των αποβλήτων·
- vi) χρήση άλλων κατάλληλων μέσων, όπως:
- α) προώθηση της χρήσης φορολογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένου ενός έγκαιρου και κατάλληλου κοινοτικού πλαισίου ενεργειακής φορολογίας, για την ενθάρρυνση της αποτελεσματικότερης χρήσης της ενέργειας, καθαρότερη ενέργεια και μεταφορές και την ενθάρρυνση της τεχνολογικής καινοτομίας·
 - β) ενθάρρυνση περιβαλλοντικών συμφωνιών με τη βιομηχανία για μειώσεις στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου·

- γ) χαρακτηρισμός των κλιματικών αλλαγών ως μείζονος θέματος τόσο της κοινοτικής πολιτικής για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη όσο και των εθνικών προγραμμάτων ερευνών.

3. Πέραν του μετριασμού των κλιματικών αλλαγών, η Κοινότητα θα πρέπει να προετοιμασθεί για μέτρα με στόχο την προσαρμογή στις συνέπειές τους, μέσω:

- επανεξέτασης των κοινοτικών πολιτικών, ιδιαίτερα εκείνων που άπτονται των κλιματικών αλλαγών, έτσι ώστε η προσαρμογή να ληφθεί καταλλήλως υπόψη στις αποφάσεις για επενδύσεις,
- ενθάρρυνσης της κατάρτισης περιφερειακών μοντέλων και αξιολογήσεων τόσο για την προετοιμασία περιφερειακών μέτρων προσαρμογής, όπως η διαχείριση των υδάτινων πόρων, η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η πρόληψη της απερίμωσης και των πλημμυρών, όσο και για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης πολιτών και επιχειρήσεων.

4. Πρέπει να διασφαλισθεί ότι οι προκλήσεις που θέτει το κλίμα λαμβάνονται υπόψη στη διεύρυνση της Κοινότητας. Αυτό θα απαιτήσει, μεταξύ άλλων, την ανάληψη των ακόλουθων δράσεων από κοινού με τις υποψήφιες χώρες:

- υποστήριξη της δημιουργίας υποδομής, για την εφαρμογή εσωτερικών μέτρων για τη χρήση των μηχανισμών του Κιότο και καλύτερη παρακολούθηση των εκπομπών και υποβολή σχετικών εκθέσεων,
- υποστήριξη ενός πιο βιώσιμου τομέα ενεργείας και μεταφορών,
- εξασφάλιση περαιτέρω ενίσχυσης της συνεργασίας με τις υποψήφιες χώρες στα θέματα των κλιματικών αλλαγών.

5. Η καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών θα συνιστά αναπόσπαστο μέρος των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων και θα αποτελέσει μια από τις προτεραιότητες της πολιτικής της για την αειφόρο ανάπτυξη. Το θέμα απαιτεί κοινές και συντονισμένες προσπάθειες από την πλευρά της Κοινότητας και των κρατών μελών της, με στόχο:

- τη δημιουργία υποδομής για την παροχή βοήθειας σε αναπτυσσόμενες χώρες και τις χώρες με οικονομία υπό μετάβαση, παραδείγματος χάριν με την ενθάρρυνση σχεδίων σε συνάρτηση με το μηχανισμό καθαρής ανάπτυξης (CDM) του πρωτοκόλλου του Κιότο και της από κοινού εφαρμογής,
- την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών στον τομέα της μεταφοράς τεχνολογίας,
- την παροχή βοήθειας για την προσαρμογή των εν λόγω χωρών στις κλιματικές αλλαγές.

Άρθρο 6

Στόχοι και τομείς προτεραιότητας δράσης για τη φύση και τη βιοποικιλότητα

1. Οι σκοποί του άρθρου 2 θα πρέπει να επιδιωχθούν με τους ακόλουθους γενικούς στόχους:

- ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας, μέχρι το 2010, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και του μετριασμού των επιπτώσεων των χωροκατακτητικών ξένων ειδών και γονοτύπων,
- προστασία και κατάλληλη αποκατάσταση της φύσης και της βιοποικιλότητας από τις βλαβερές εκπομπές ρύπων,
- διατήρηση, κατάλληλη αποκατάσταση και βιώσιμη χρησιμοποίηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, των ακτών και των υγροτόπων,
- διατήρηση και κατάλληλη αποκατάσταση των περιοχών σημαντικής αισθητικής αξίας του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των καλλιεργημένων και των ευαίσθητων περιοχών,
- διατήρηση των ειδών και οικοτόπων, με κύριο μέλημα την πρόληψη του κατακερματισμού των οικοτόπων,
- προώθηση βιώσιμης χρήσης του εδάφους, με ιδιαίτερη προσοχή στην πρόληψη της διάβρωσης, της υποβάθμισης, της μόλυνσης και της απερίμωσης.

2. Οι στόχοι αυτοί θα επιδιωχθούν μέσω των ακόλουθων δράσεων προτεραιότητας, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της επικουρικότητας και με βάση τις υφιστάμενες παγκόσμιες και περιφερειακές συμβάσεις και στρατηγικές και την πλήρη εφαρμογή των οικείων κοινοτικών πράξεων. Όπου ενδείκνυται, θα πρέπει να ακολουθείται η οικοσυστημική προσέγγιση, όπως έχει υιοθετηθεί στη σύμβαση για τη βιοποικιλότητα ⁽¹⁾.

α) Όσον αφορά τη βιοποικιλότητα:

- εξασφάλιση της εφαρμογής και προαγωγή της παρακολούθησης και αξιολόγησης της κοινοτικής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα και των σχετικών σχεδίων δράσης, μεταξύ άλλων μέσω προγράμματος συλλογής δεδομένων και πληροφοριών, ανάπτυξης των κατάλληλων δεικτών, και προώθησης της χρήσης των καλύτερων διαθέσιμων τεχνικών και των καλύτερων περιβαλλοντικών πρακτικών,
- έρευνα στον τομέα της βιοποικιλότητας, των γενετικών πόρων, των οικοσυστημάτων και των αλληλεπιδράσεων με τις ανθρώπινες δραστηριότητες,

⁽¹⁾ ΕΕ L 309 της 13.12.1993, σ. 1.

- μέτρα για την τόνωση της βιώσιμης χρησιμοποίησης, της βιώσιμης παραγωγής και των βιώσιμων επενδύσεων σε σχέση με τη βιοποικιλότητα,
 - ενθάρρυνση μιας συνεπούς αξιολόγησης, της περαιτέρω έρευνας και της συνεργασίας όσον αφορά τα απειλούμενα είδη,
 - προώθηση, σε παγκόσμιο επίπεδο, του σωστού και δίκαιου επιμερισμού των ωφελημάτων που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων, για την υλοποίηση του άρθρου 15 της σύμβασης για τη βιοποικιλότητα του σχετικού με την πρόσβαση στις γενετικούς πόρους καταγωγής τρίτων χωρών,
 - ανάπτυξη μέτρων πρόληψης και ελέγχου των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, όπου συμπεριλαμβάνονται και οι χωροκατακτητικοί ξένοι γονότυποι,
 - εγκαθίδρυση του δικτύου Natura 2000 και υλοποίηση των αναγκαίων τεχνικών και χρηματοδοτικών μέσων και μέτρων που απαιτούνται για την πλήρη υλοποίησή του και για την προστασία, εκτός των περιοχών του Natura 2000, των προστατευομένων δυνάμει των οδηγιών περί οικοτόπων και πτηνών ειδών,
 - προώθηση της επέκτασης του δικτύου Natura 2000 στις υποψήφιες χώρες.
- β) Για ατυχήματα και καταστροφές:
- προαγωγή του κοινοτικού συντονισμού στις δράσεις των κρατών μελών σε σχέση με ατυχήματα και φυσικές καταστροφές, με τη δημιουργία, π.χ., δικτύου ανταλλαγών σχετικά με τις πρακτικές και τα μέσα πρόληψης,
 - ανάπτυξη περαιτέρω μέτρων πρόληψης μεγάλων κινδύνων ατυχήματος, με ιδιαίτερη προσοχή στους προερχομένους από αγωγούς, εξορυκτικές δραστηριότητες, θαλάσσιες μεταφορές επικίνδυνων ουσιών, και ανάπτυξη μέτρων για τα εξορυκτικά απόβλητα.
- γ) Μια θεματική στρατηγική προστασίας του εδάφους με αντικείμενο την πρόληψη, μεταξύ άλλων, της ρύπανσης, της διάβρωσης, της απερίμωσης, της εδαφολογικής υποβάθμισης, της κατάληψης εδάφους και των υδρογεωλογικών κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη την περιφερειακή ποικιλομορφία και τις ιδιαιτερότητες των ορεινών και των άνυδρων περιοχών.
- δ) Προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των εξορυκτικών βιομηχανιών με στόχο τη μείωση των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον.
- ε) Ενσωμάτωση των αισθητικών αξιών της διατήρησης και της αποκατάστασης του τοπίου σε άλλες πολιτικές, όπως ο τουρισμός, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά διεθνή μέσα.
- στ) Ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στις γεωργικές πολιτικές και ενθάρρυνση της αειφόρου ανάπτυξης της υπαίθρου και της πολυλειτουργικής και αειφόρου γεωργίας, μέσω:
- ενθάρρυνσης της πλήρους χρήσης των υφισταμένων δυνατοτήτων της κοινής γεωργικής πολιτικής και άλλων μέτρων πολιτικής,
 - ενθάρρυνσης περιβαλλοντολογικώς πιο υπεύθυνων μορφών γεωργίας, στις μελλοντικές επανεξετάσεις της κοινής γεωργικής πολιτικής, όπως, ανάλογα με την περίπτωση, μέθοδοι εκτατικής παραγωγής, πρακτικές ολοκληρωμένης γεωργίας, βιολογική γεωργία και γεωργοβιοποικιλότητα, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για ισόρροπη προσέγγιση του πολυλειτουργικού ρόλου των αγροτικών κοινοτήτων.
- ζ) Προώθηση της βιώσιμης χρήσης των θαλασσών και της διατήρησης των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων βυθών, των εκβολών ποταμών και των ακτών, με ιδιαίτερη προσοχή στους τόπους μεγάλης αξίας από πλευράς βιοποικιλότητας, μέσω:
- της προώθησης μεγαλύτερης ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών πτυχών στην κοινή πολιτική αλιείας, με την ευκαιρία της αναθεώρησής της το 2002,
 - θεματικής στρατηγικής για την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τους όρους και τις υποχρεώσεις εφαρμογής των συμβάσεων για τη θάλασσα, και την ανάγκη μείωσης των εκπομπών και των επιπτώσεων των θαλάσσιων μεταφορών και άλλων θαλάσσιων και χερσαίων δραστηριοτήτων,
 - της προώθησης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών,
 - της περαιτέρω προώθησης της προστασίας των θαλάσσιων περιοχών, ιδίως με το δίκτυο Natura 2000 καθώς και με άλλα χρησιμοποιήσιμα κοινοτικά μέσα.
- η) Υλοποίηση και περαιτέρω ανάπτυξη δασικών στρατηγικών και μέτρων, σύμφωνων με τη δασική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που να λαμβάνουν υπόψη την αρχή της επικουρικότητας και τη βιοποικιλότητα, και να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:
- βελτίωση των υπαρχόντων κοινοτικών μέτρων δασοπροστασίας και αειφόρος διαχείριση των δασών, μεταξύ άλλων μέσω εθνικών δασοκομικών προγραμμάτων, σε συνάρτηση με τα σχέδια αγροτικής ανάπτυξης, με μεγαλύτερη έμφαση στην παρακολούθηση των

- πολλαπλών λειτουργιών των δασών, σύμφωνα με τις συστάσεις της υπουργικής διάσκεψης για την προστασία των δασών της Ευρώπης και του φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα δάση και της σύμβασης για τη βιοποικιλότητα και άλλων φόρουμ,
- ενθάρρυνση του αποτελεσματικού συντονισμού όλων των τομέων πολιτικής που άπτονται της δασοκομίας, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα, καθώς και του συντονισμού όλων των ενδιαφερομένων κύκλων σε θέματα δασών,
 - ενθάρρυνση της αύξησης του μεριδίου αγοράς της ξυλείας που έχει παραχθεί κατά βιώσιμο τρόπο, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση πιστοποίησης της βιώσιμης διαχείρισης των δασών, και την ενθάρρυνση της επισήμανσης των σχετικών προϊόντων,
 - συνέχιση της ενεργού συμμετοχής της Κοινότητας και των κρατών μελών στην εφαρμογή των παγκόσμιων και περιφερειακών αποφάσεων και σε συζητήσεις και διαπραγματεύσεις για θέματα σχετικά με τα δάση,
 - εξέταση των δυνατοτήτων λήψης ενεργών μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση του εμπορίου παρανόμως υλοτομημένης ξυλείας,
 - ενθάρρυνση του συνυπολογισμού των επιπτώσεων της δασοκομίας στις κλιματικές μεταβολές.
- θ) Όσον αφορά τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (ΓΤΟ):
- εκπόνηση των διατάξεων και μεθόδων αξιολόγησης κινδύνου, προσδιορισμού, επισήμανσης και ανιχνευσιμότητας των ΓΤΟ προς αποτελεσματική παρακολούθηση και έλεγχο των επιπτώσεων στο περιβάλλον και στην υγεία,
 - επιδίωξη ταχείας επικύρωσης και εφαρμογής του πρωτοκόλλου της Καρθαγένης για τη βιοασφάλεια και υποστήριξη της συγκρότησης ρυθμιστικών πλαισίων στις τρίτες χώρες, όπου χρειάζεται, με τεχνική και χρηματική βοήθεια.
- Άρθρο 7*

Γενικοί στόχοι και τομείς προτεραιότητας για δράση για το περιβάλλον και την υγεία και την ποιότητα ζωής

1. Οι σκοποί που εκτίθενται στο άρθρο 2 θα πρέπει να επιδιωχθούν με τους ακόλουθους γενικούς στόχους, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και προγραμμάτων της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας:
- καλύτερη κατανόηση των απειλών για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, προκειμένου να ληφθούν μέτρα πρόληψης και περιστολής τους,

- συμβολή σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης με επίκεντρο τις αστικές περιοχές,
- προσπάθεια επίτευξης μέσα σε μια γενιά (2020) κατάστασης όπου η παραγωγή και χρήση χημικών ουσιών θα γίνεται μόνο με τρόπους χωρίς ουσιαστικές αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον, αναγνωρίζοντας ότι πρέπει να ξεπεραστεί η σημερινή έλλειψη γνώσεων σχετικά με τις ιδιότητες, τη χρήση, τη διασπορά των χημικών ουσιών και την έκθεση σ' αυτές,
- υποκατάσταση των χημικών ουσιών που είναι επικίνδυνες από ασφαλέστερες χημικές ουσίες ή ασφαλέστερες εναλλακτικές τεχνολογίες μη συνεπαγόμενες τη χρήση χημικών ουσιών, με στόχο τη μείωση των κινδύνων για τον άνθρωπο και το περιβάλλον,
- μείωση των επιπτώσεων των φυτοφαρμάκων στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και, γενικότερα, επίτευξη πλέον βιώσιμης χρήσης φυτοφαρμάκων, καθώς και σημαντικής γενικής μείωσης των κινδύνων και της χρήσης φυτοφαρμάκων, εξασφαλίζοντας την απαραίτητη φυτοπροστασία. Όσα χρησιμοποιούμενα φυτοφάρμακα είναι έμμονα ή βιοσωρευτικά ή τοξικά ή έχουν άλλες ανησυχητικές ιδιότητες, θα πρέπει να υποκατασταθούν από λιγότερο επικίνδυνα φυτοφάρμακα, όπου είναι δυνατόν,
- επίτευξη ποιοτικών επιπέδων των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων που δεν θα έχουν σημαντικές επιπτώσεις και κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και διασφάλιση ότι οι ρυθμοί άντλησης υδάτινων πόρων είναι μακροπροθέσμως βιώσιμοι,
- επίτευξη επιπέδων ποιότητας του αέρα που δεν θα έχουν ουσιαστικές αρνητικές επιπτώσεις και κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον,
- ουσιαστική μείωση του αριθμού των ατόμων που επηρεάζονται συστηματικά από μακροπρόθεσμα μέσα επίπεδα θορύβου, ιδίως θορύβου κυκλοφορίας, τα οποία, σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες, έχουν βλαβερές επιπτώσεις στην υγεία των ανθρώπων, και προπαρασκευή του επόμενου βήματος των εργασιών για την οδηγία περί θορύβου.

2. Οι στόχοι αυτοί θα επιδιωχθούν μέσω των ακόλουθων δράσεων προτεραιότητας:

- α) ενίσχυση των κοινοτικών προγραμμάτων έρευνας και επιστημονικής εμπειρογνομosύνης και ενθάρρυνση του διεθνούς συντονισμού των εθνικών προγραμμάτων ερευνών, προς υποστήριξη της επίτευξης των στόχων για την υγεία και το περιβάλλον, και, ειδικότερα:

- προσδιορισμός και συστάσεις για τους τομείς έρευνας και δράσης προτεραιότητας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των δυνητικών επιπτώσεων των πηγών ηλεκτρομαγνητικής ρύπανσης στην υγεία, και με ιδιαίτερη προσοχή στην ανάπτυξη και επικύρωση εναλλακτικών μεθόδων, αντί των δοκιμών επί ζώων, ιδίως στον τομέα της ασφάλειας των χημικών προϊόντων,
 - καθορισμός και ανάπτυξη δεικτών υγείας και περιβάλλοντος,
 - επανεξέταση, εκπόνηση και επικαιροποίηση των υφιστάμενων προτύπων υγείας και οριακών τιμών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των επιδράσεων σε δυνητικώς ευάλωτες ομάδες, παραδείγματος χάριν στα παιδιά ή στους ηλικιωμένους, και των συνεργιών και της αλληλεπίδρασης των διαφόρων ρύπων,
 - ανασκόπηση των τάσεων και δημιουργία μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης για νέα ή αναδυόμενα προβλήματα·
- β) για τις χημικές ουσίες:
- επιφόρτιση των κατασκευαστών, εισαγωγέων και περαιτέρω χρηστών με την ευθύνη της παραγωγής γνώσεων σχετικά με όλες τις χημικές ουσίες (καθήκον μέριμνας) και της εκτίμησης των κινδύνων της χρήσης τους, μεταξύ άλλων μέσα σε προϊόντα, καθώς και της ανάκτησης και της διάθεσής τους,
 - ανάπτυξη λογικώς συνεπούς συστήματος, βασισμένου σε κλιμακωτή προσέγγιση, που να εξαιρεί τις χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται σε πολύ μικρές ποσότητες, για τη δοκιμή των νέων και των ήδη υφιστάμενων ουσιών και την εκτίμηση και διαχείριση των κινδύνων των ουσιών αυτών, με διαδικασίες δοκιμής που ελαχιστοποιούν την ανάγκη δοκιμών επί ζώων και αναπτύσσουν εναλλακτικές μεθόδους δοκιμής,
 - μέριμνα ώστε οι χημικές ουσίες που εμπνέουν ανησυχίες να υπόκεινται σε ταχύτερες διαδικασίες διαχείρισης του κινδύνου και οι ιδιαίτερα ανησυχητικές χημικές ουσίες, όπου περιλαμβάνονται οι καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες ή τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες (POPs) και εκείνες που έχουν χαρακτηριστικά έμμονων οργανικών ρύπων, να χρησιμοποιούνται μόνο σε αιτιολογημένες και συγκεκριμένες περιπτώσεις και μόνον κατόπιν αδείας,
 - μέριμνα ώστε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του κινδύνου των χημικών ουσιών να λαμβάνονται πλήρως υπόψη σε όλους τους τομείς της κοινοτικής νομοθεσίας όπου προβλέπονται ρυθμίσεις περί χημικών ουσιών και αποφυγή επαναλήψεων,
 - παροχή κριτηρίων για την υπαγωγή στην κατηγορία των ιδιαίτερα ανησυχητικών χημικών ουσιών εκείνων που είναι δυσαποδόμητες και βιοσυσσωρεύσιμες και τοξικές και εκείνων που είναι άκρως δυσαποδόμητες και άκρως βιοσυσσωρευτικές και ενδεχόμενη προσθήκη των γνωστών ενδοκρινικών διαταρακτών, όταν θεσπιστούν συμφωνημένες μέθοδοι και κριτήρια δοκιμών,
 - εξασφάλιση της ταχείας ανάπτυξης των κυριότερων αναγκαίων μέτρων εν όψει των τεθέντων στόχων, ώστε να μπορούν να τεθούν σε ισχύ πριν από την ενδιάμεση εξέταση,
 - εξασφάλιση της πρόσβασης του κοινού στις μη εμπιστευτικές πληροφορίες του κοινοτικού μητρώου χημικών προϊόντων (μητρώο REACH)·
- γ) για τα φυτοφάρμακα:
- πλήρης εφαρμογή και ανασκόπηση της αποτελεσματικότητας του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου ⁽¹⁾, προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας κατά την τροποποίησή του. Η ανασκόπηση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει, όπου ενδείκνυται, συγκριτική εκτίμηση και ανάπτυξη διαδικασιών χορήγησης κοινοτικής άδειας για τη διάθεση στην αγορά,
 - μια θεματική στρατηγική για τη βιώσιμη χρήση φυτοφαρμάκων που να αποβλέπει:
 - i) στη μείωση των παντοειδών κινδύνων που συνεπάγεται η χρήση φυτοφαρμάκων για την υγεία και το περιβάλλον·
 - ii) σε βελτιωμένους ελέγχους της χρήσης και διανομής φυτοφαρμάκων·
 - iii) στη μείωση των επιπέδων βλαβερών δραστικών ουσιών, μεταξύ άλλων με την αντικατάσταση των πιο επικίνδυνων από ασφαλέστερες εναλλακτικές λύσεις, ενδεχομένως μη χημικές·
 - iv) στην ενθάρρυνση της χρησιμοποίησης καλλιεργειών με περιορισμένες εισροές ή χωρίς φυτοφάρμακα, μεταξύ άλλων, με καλύτερη ενημέρωση των χρηστών, με την προαγωγή της χρήσης κωδίκων ορθής πρακτικής, και με την εξέταση της ενδεχόμενης χρήσης χρηματοοικονομικών μέσων·
 - v) σε ένα διαφανές σύστημα αναφοράς και παρακολούθησης της προόδου προς την εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής, όπου συμπεριλαμβάνεται και η ανάπτυξη κατάλληλων δεικτών·

⁽¹⁾ Οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ L 230 της 19.8.1991, σ. 1)· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/49/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 176 της 29.6.2001, σ. 61).

δ) για τις χημικές ουσίες και τα φυτοφάρμακα:

- επιδίωξη ταχείας επικύρωσης της σύμβασης του Ρότερνταμ για τη διαδικασία συμφωνίας με πρότερη πληροφόρηση για ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο, καθώς και της σύμβασης της Στοκχόλμης για τους έμμενους οργανικούς ρύπους,
- τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2455/92 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1992, για τις εξαγωγές και εισαγωγές ορισμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών ⁽¹⁾, με στόχο την εναρμόνισή του με τη σύμβαση του Ρότερνταμ, τη βελτίωση των διαδικαστικών του μηχανισμών και της πληροφόρησης στις αναπτυσσόμενες χώρες,
- υποστήριξη της βελτιωμένης διαχείρισης των χημικών προϊόντων και φυτοφαρμάκων στις αναπτυσσόμενες και υποψήφιες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της εξάλειψης των αποθεμάτων πεπαλαιωμένων φυτοφαρμάκων, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη σχετικών σχεδίων,
- συμβολή στις διεθνείς προσπάθειες για την κατάσταση στρατηγικής διεθνούς διαχείρισης χημικών προϊόντων.

ε) για τη βιώσιμη χρήση και την υψηλή ποιότητα των υδάτων:

- εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων, πρόληψη της ρύπανσης και προαγωγή της βιώσιμης χρήσης του νερού,
- προσπάθειες για την εξασφάλιση της πλήρους εφαρμογής της οδηγίας-πλαίσιο ⁽²⁾ για τα ύδατα, με στόχο μια καλή οικολογική, χημική και ποιοτική κατάσταση των υδάτων καθώς και μια συνετή και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων,
- ανάπτυξη μέτρων με στόχο τον τερματισμό των απορρίψεων, εκπομπών και απωλειών επικίνδυνων χημικών ουσιών προτεραιότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα,
- εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των υδάτων κολύμβησης, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης της σχετικής οδηγίας ⁽³⁾,

— διασφάλιση της ενσωμάτωσης των αρχών και προσεγγίσεων της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα και άλλων οδηγιών για την προστασία των υδάτων στις άλλες κοινοτικές πολιτικές·

στ) για την ποιότητα του αέρα, η ανάπτυξη και η εφαρμογή των μέτρων του άρθρου 5 στον τομέα των μεταφορών, της βιομηχανίας και της ενέργειας θα πρέπει να είναι συμβατές με τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και να συμβάλουν σ' αυτήν. Στα περαιτέρω εξεταζόμενα μέτρα περιλαμβάνονται:

- βελτίωση της παρακολούθησης και της εκτίμησης της ποιότητας του αέρα, περιλαμβανομένης της εναπόθεσης ρύπων και της ενημέρωσης του κοινού και της ανάπτυξης και της χρήσης δεικτών,
- θεματική στρατηγική για την ενίσχυση συνεπούς και ολοκληρωμένης πολιτικής για τη ρύπανση του αέρα για την κάλυψη προτεραιοτήτων περαιτέρω δράσης, την ανασκόπηση και τυχόν ενημέρωση των προτύπων για την ποιότητα του αέρα και των εθνικών ανώτατων ορίων εκπομπών, ενόψει της επίτευξης του μακροπρόθεσμου γενικού στόχου της μη υπέρβασης των κρίσιμων φορτίων και επιπέδων, και την ανάπτυξη καλύτερων συστημάτων συλλογής πληροφοριών, κατάρτισης μοντέλων και προβλέψεων,
- θέσπιση κατάλληλων μέτρων σχετικά με τις συγκεντρώσεις όζοντος και σωματιδίων σε επίπεδο εδάφους,
- εξέταση της ποιότητας του αέρα εσωτερικών χώρων και των επιπτώσεων στην υγεία, με συστάσεις για τυχόν περαιτέρω μέτρα,
- ανάληψη ηγετικού ρόλου στις διαπραγματεύσεις και την εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ σχετικά με τις ουσίες που καταστρέφουν το όζον,

⁽¹⁾ ΕΕ L 251 της 29.8.1992, σ. 13· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2247/98 της Επιτροπής (ΕΕ L 282 της 20.10.1998, σ. 12).

⁽²⁾ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων. (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

⁽³⁾ Οδηγία 76/160/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1975, σχετικά με την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης (ΕΕ L 31 της 5.2.1976, σ. 1)· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

— ανάληψη ηγετικού ρόλου στις διαπραγματεύσεις και την ενίσχυση των δεσμών και των αλληλεπιδράσεων με διεθνείς διεργασίες που συντελούν στην καθαρότητα του αέρα στην Ευρώπη,

— περαιτέρω ανάπτυξη ειδικών κοινοτικών μέσων για τη μείωση των εκπομπών από σχετικές κατηγορίες πηγών·

ζ) για το θόρυβο:

- συμπλήρωση και περαιτέρω βελτίωση μέτρων, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων διαδικασιών έγκρισης τύπου για τις εκπομπές θορύβου από υπηρεσίες και προϊόντα, ιδίως από οχήματα με κινητήρα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων μείωσης του θορύβου τριβής ελαστικού και οδοστρώματος που να μη θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια της οδικής κυκλοφορίας, από σιδηροδρομικά οχήματα, αεροσκάφη και ακίνητα μηχανήματα,
- ανάπτυξη και εφαρμογή μέσων για το μετριασμό του θορύβου της κυκλοφορίας, όπου ενδείκνυται, μέσω μείωσης π.χ. της ζήτησης στον τομέα των μεταφορών, μετάβασης σε λιγότερο θορυβώδη μέσα μεταφορών, της προαγωγής τεχνικών μέτρων και βιώσιμου προγραμματισμού στον τομέα των μεταφορών·

η) για το αστικό περιβάλλον:

- θεματική στρατηγική ολοκληρωμένης προσέγγισης σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές, η οποία θα λαμβάνει υπόψη την επιτελεσθείσα πρόοδο εντός του υφιστάμενου πλαισίου συνεργασίας⁽¹⁾, θα το επανεξετάζει, όπου χρειάζεται, και θα καλύπτει:
 - την προαγωγή της τοπικής «Ατζέντας 21»,
 - τη μείωση της σύνδεσης μεταξύ οικονομικής αύξησης και ζήτησης επιβατικών μεταφορών,
 - την ανάγκη αύξησης του μεριδίου των δημόσιων συγκοινωνιών, των σιδηροδρόμων, των εσωτερικών πλωτών οδών, των μετακινήσεων με τα πόδια ή με ποδήλατο,
 - την ανάγκη προαγωγής της χρήσης οχημάτων χαμηλών εκπομπών στις δημόσιες συγκοινωνίες,
 - τον συνυπολογισμό των αστικών περιβαλλοντικών δεικτών.

*Άρθρο 8***Γενικοί στόχοι και τομείς προτεραιότητας δράσης για τη βιώσιμη χρήση και τη διαχείριση των φυσικών πόρων και των αποβλήτων**

1. Οι σκοποί του άρθρου 2 θα πρέπει να επιδιωχθούν με τους ακόλουθους στόχους:

- μέριμνα ώστε η κατανάλωση πόρων και οι συνακόλουθες επιπτώσεις να μην υπερβαίνουν τη φέρουσα ικανότητα του

περιβάλλοντος και αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων. Εν προκειμένω, υπενθυμίζεται ο ενδεικτικός επί μέρους στόχος να επιτευχθεί στη Κοινότητα ποσοστό 22 % παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες μορφές ενέργειας μέχρι το 2010, προκειμένου να αυξηθεί σημαντικά η αποδοτικότητα πόρων και ενέργειας,

- επίτευξη σημαντικής συνολικής μείωσης του όγκου των παραγόμενων αποβλήτων χάρη σε βελτιωμένες πρωτοβουλίες πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, αποδοτικότερη χρήση των πόρων και μετάβαση σε περισσότερο βιώσιμα πρότυπα κατανάλωσης και παραγωγής,
- σημαντική μείωση της ποσότητας των απορριπτόμενων αποβλήτων, καθώς και του όγκου των παραγομένων επικινδύνων αποβλήτων, με αποφυγή της αύξησης των εκπομπών στον αέρα, τα ύδατα και το έδαφος,
- ενθάρρυνση της επαναχρησιμοποίησης ενώ, όσον αφορά τα απόβλητα που εξακολουθούν να παράγονται, το επίπεδο επικινδυνότητας θα πρέπει να μειωθεί και θα πρέπει να ενέχουν τους μικρότερους δυνατούς κινδύνους· θα πρέπει να προτιμηθεί η ανάκτηση και κυρίως η ανακύκλωση· η ποσότητα των απορριπτόμενων αποβλήτων θα πρέπει να ελαχιστοποιείται και τα απόβλητα αυτά θα πρέπει να διατίθενται ασφαλώς· η επεξεργασία των αποβλήτων που πρόκειται να απορριφθούν θα πρέπει να πραγματοποιείται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον τόπο παραγωγής τους, αν αυτό δεν οδηγεί σε μείωση της αποτελεσματικότητας των εργασιών επεξεργασίας αποβλήτων.

2. Οι στόχοι αυτοί θα επιδιωχθούν λαμβάνοντας υπόψη την ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων και τη στρατηγική της Κοινότητας για τη διαχείριση αποβλήτων⁽²⁾, μέσω των ακόλουθων δράσεων προτεραιότητας:

- ανάπτυξη θεματικής στρατηγικής για τη βιώσιμη χρήση και διαχείριση των πόρων, που θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:
 - εκτίμηση της ροής των υλικών και αποβλήτων στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών και των εξαγωγών, παραδείγματος χάριν με τη χρήση του μέσου ανάλυσης υλικών ροής·
 - επανεξέταση της αποτελεσματικότητας των μέτρων πολιτικής και των συνεπειών των επιδοτήσεων σχετικά με τους φυσικούς πόρους και τα απόβλητα·
 - θέσπιση γενικών και επί μέρους στόχων για την αποδοτικότητα των πόρων και τη μείωση της χρήσης τους, αποσύνδεση της οικονομικής αύξησης από τις αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον·
 - προαγωγή μεθόδων και τεχνικών παραγωγής και εξόρυξης που να ενθαρρύνουν την οικολογική αποδοτικότητα και τη βιώσιμη χρήση των πρώτων υλών, της ενέργειας, του νερού και άλλων πόρων·

(1) Απόφαση αριθ. 1411/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο συνεργασίας για την προαγωγή της αειφόρου ανάπτυξης σε αστικό περιβάλλον (ΕΕ L 191 της 13.7.2001, σ. 1).

(2) Ψήφισμα του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 1997 για την κοινοτική στρατηγική διαχείρισης αποβλήτων (ΕΕ C 76 της 11.3.1997, σ. 1).

- ε) ανάπτυξη και εφαρμογή ευρέος φάσματος μέσων, στα οποία περιλαμβάνονται η έρευνα, η μεταφορά τεχνολογίας, μέσα βασιζόμενα στην αγορά και οικονομικά μέσα, προγράμματα βέλτιστης πρακτικής και δείκτες αποδοτικότητας των πόρων.
- ii) ανάπτυξη και εφαρμογή μέτρων σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων μέσω, μεταξύ άλλων:
- α) της εκπόνησης συνόλου επί μέρους στόχων ποσοτικής και ποιοτικής μείωσης οι οποίοι θα καλύπτουν όλα τα σχετικά απόβλητα και οι οποίοι θα πρέπει να επιτευχθούν σε κοινοτικό επίπεδο μέχρι το 2010. Η Επιτροπή καλείται να εκπονήσει πρόταση για τους επί μέρους αυτούς στόχους μέχρι το 2002·
- β) της ενθάρρυνσης του οικολογικά ορθού και βιώσιμου σχεδιασμού των προϊόντων·
- γ) της αύξησης της ευαισθητοποίησης του κοινού όσον αφορά τη δυνητική του συμβολή στη μείωση των αποβλήτων·
- δ) της διαμόρφωσης επιχειρησιακών μέτρων για την ενθάρρυνση της πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων, π.χ. της ενθάρρυνσης της επαναχρησιμοποίησης και της ανάκτησης, της σταδιακής εξάλειψης ορισμένων ουσιών και υλικών μέσω μέτρων που αφορούν τα προϊόντα·
- ε) ανάπτυξης περαιτέρω δεικτών στον τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων·
- iii) ανάπτυξη μιας θεματικής στρατηγικής για την ανακύκλωση των αποβλήτων, περιλαμβάνουσα, μεταξύ άλλων:
- α) μέτρα που θα αποσκοπούν στη διασφάλιση του διαχωρισμού πηγών, της συλλογής και ανακύκλωσης των ροών αποβλήτων προτεραιότητας·
- β) περαιτέρω ανάπτυξη της ευθύνης του παραγωγού·
- γ) ανάπτυξη και μεταφορά περιβαλλοντικά ορθών τεχνολογιών ανακύκλωσης και επεξεργασίας των αποβλήτων·
- iv) ανάπτυξη ή αναθεώρηση της νομοθεσίας περί αποβλήτων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των αποβλήτων

κατασκευών και κατεδαφίσεων, της ιλύος υπονόμων ⁽¹⁾, των βιοαποικοδομήσιμων αποβλήτων, των συσκευασιών ⁽²⁾, των ηλεκτρικών σπληνών ⁽³⁾ και των μεταφορών αποβλήτων ⁽⁴⁾, αποσαφήνιση της διάκρισης μεταξύ αποβλήτων και μη αποβλήτων και ανάπτυξη καταλλήλων κριτηρίων για την περαιτέρω ανάπτυξη των παραρτημάτων ΙΙΑ και ΙΙΒ της οδηγίας-πλαίσιο για τα απόβλητα ⁽⁵⁾.

Άρθρο 9

Γενικοί στόχοι και τομείς προτεραιότητας για δράση σε διεθνή θέματα

1. Ο σκοπός που εκτίθεται στο άρθρο 2 για τα διεθνή θέματα, και οι διεθνείς διαστάσεις των τεσσάρων περιβαλλοντικών τομέων προτεραιότητας του παρόντος προγράμματος, συνεπάγονται τους ακόλουθους στόχους:

- επιδίωξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών πολιτικών διεθνώς, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στη φέρουσα ικανότητα του παγκόσμιου περιβάλλοντος,
- περαιτέρω προώθηση προτύπων βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής διεθνώς,
- επίτευξη προόδου ούτως ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι περιβαλλοντικές και οι εμπορικές πολιτικές και μέτρα θα αλληλουποστηρίζονται.

2. Οι στόχοι αυτοί επιδιώκονται μέσω των ακόλουθων δράσεων προτεραιότητας:

- α) ενσωμάτωση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας σε όλες τις εξωτερικές πολιτικές της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων του εμπορίου και της συνεργασίας για την ανάπτυξη, για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης μέσω, μεταξύ άλλων, της εκπόνησης κατευθυντήριων γραμμών·

⁽¹⁾ Οδηγία 86/278/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12 Ιουνίου 1986, για την προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία (ΕΕ L 181 της 4.7.1986, σ. 6)· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 1994.

⁽²⁾ Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10)· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 1999/177/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 56 της 4.3.1999, σ. 47).

⁽³⁾ Οδηγία 93/86/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 1993, περί προσαρμογής στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές που περιέχουν ορισμένες επικίνδυνες ουσίες (ΕΕ L 264 της 23.10.1993, σ. 51).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και την έξοδο τους (ΕΕ L 30 της 6.2.1993, σ. 1)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 1999/816/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 316 της 10.12.1999, σ. 45).

⁽⁵⁾ Οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ L 194 της 25.7.1975, σ. 39)· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 96/350/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 135 της 6.6.1996, σ. 32).

- β) κατάρτιση ενός συνεκτικού συνόλου περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών επί μέρους στόχων που θα προωθηθεί προς υιοθέτηση ως μέρος «παγκόσμιου συμφώνου» στην παγκόσμια διάσκεψη κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη το 2002·
- γ) προσπάθεια ενίσχυσης της διεθνούς διαχείρισης του περιβάλλοντος με τη σταδιακή ενίσχυση της πολυμερούς συνεργασίας και του θεσμικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένων των πόρων·
- δ) επιδίωξη ταχείας επικύρωσης, ουσιαστικής συμμόρφωσης και επιβολής των διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών στον τομέα του περιβάλλοντος, στις οποίες η Κοινότητα είναι μέρος·
- ε) προώθηση βιώσιμων περιβαλλοντικών πρακτικών στις ξένες επενδύσεις και στις εξαγωγικές πιστώσεις·
- στ) εντατικοποίηση προσπάθειών σε διεθνές επίπεδο για την επίτευξη συναίνεσης όσον αφορά μεθόδους αξιολόγησης των κινδύνων για την υγεία και το περιβάλλον, καθώς επίσης και προσεγγίσεις διαχείρισης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της προφύλαξης·
- ζ) αλληλοϋποστήριξη μεταξύ του εμπορίου και των αναγκών περιβαλλοντικής προστασίας, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την περιβαλλοντική διάσταση στις αξιολογήσεις των επί της αειφορίας επιπτώσεων των πολυμερών εμπορικών συμφωνιών, που θα διεξαχθούν σε πρώιμο στάδιο των διαπραγματεύσεων, και ενεργώντας καταλλήλως·
- η) περαιτέρω προώθηση ενός παγκόσμιου εμπορικού συστήματος που να αναγνωρίζει πλήρως τις πολυμερείς ή περιφερειακές περιβαλλοντικές συμφωνίες και την αρχή της προφύλαξης και να αυξάνει τις ευκαιρίες για το εμπόριο βιώσιμων και φιλοπεριβαλλοντικών προϊόντων και υπηρεσιών·
- θ) προαγωγή της διασυννοριακής περιβαλλοντικής συνεργασίας με γειτονικές χώρες και περιφέρειες·
- ι) προαγωγή μιας συνεπέστερης πολιτικής με τη σύνδεση των εργασιών που διεξάγονται στο πλαίσιο των διαφόρων συμβάσεων, περιλαμβανομένης της αξιολόγησης των διασυνδέσεων μεταξύ βιοποικιλότητας και κλιματικών αλλαγών, και της ένταξης των θεμάτων βιοποικιλότητας στην υλοποίηση της σύμβασης πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές και του πρωτοκόλλου του Κιότο.
- α) ανάπτυξη βελτιωμένων μηχανισμών και γενικών κανόνων και αρχών ορθής διαχείρισης, στα πλαίσια των οποίων οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι συμμετέχουν σε εκτενείς και εντατικές διαβουλεύσεις σε όλα τα στάδια, ώστε να διευκολύνονται οι αποτελεσματικότερες επιλογές για ένα άριστο αποτέλεσμα στο περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη σε σχέση με τα προτεινόμενα μέτρα·
- β) μεγαλύτερη συμμετοχή των περιβαλλοντικών ΜΚΟ στο διάλογο μέσω κατάλληλης στήριξης, συμπεριλαμβανομένης της κοινοτικής χρηματοδότησης·
- γ) βελτίωση της διαδικασίας διαμόρφωσης πολιτικής μέσω:
- εκ των προτέρων αξιολόγησης των πιθανών επιπτώσεων, ιδίως των περιβαλλοντικών, των νέων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένης της εναλλακτικής δυνατότητας μη ανάληψης δράσης, καθώς και των νομοθετικών προτάσεων,
 - εκ των υστέρων αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των μέτρων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων τους·
- δ) μέριμνα ώστε το περιβάλλον και κυρίως οι τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται στο πρόγραμμα να αποτελέσουν μείζονα προτεραιότητα για τα κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα. Στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος-πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά οι περιβαλλοντικές ερευνητικές ανάγκες και προτεραιότητες. Καλύτερος συντονισμός των ερευνών σχετικά με το περιβάλλον που πραγματοποιούνται σε κράτη μέλη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την καλύτερη υλοποίηση των πορισμάτων.
- Συνδέσεις μεταξύ των περιβαλλοντικών και άλλων φορέων στους τομείς της ενημέρωσης, της κατάρτισης, της έρευνας, της εκπαίδευσης και των πολιτικών.
- ε) τακτική πληροφόρηση που μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία βάσης για:
- τη λήψη αποφάσεων για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη,
 - την παρακολούθηση και επανεξέταση των τομεακών στρατηγικών ενσωμάτωσης καθώς και της στρατηγικής αειφόρου ανάπτυξης,
 - ενημέρωση του ευρύτερου κοινού.

Άρθρο 10

Χάραξη πολιτικής για το περιβάλλον

Οι γενικοί στόχοι που εκτίθενται στο άρθρο 2 για τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής με βάση τη συμμετοχή και τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις και οι στρατηγικές προσεγγίσεις που εκτίθενται στο άρθρο 3, επιδιώκονται μέσω των ακόλουθων δράσεων προτεραιότητας:

Η τακτική υποβολή εκθέσεων από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και άλλους σχετικούς φορείς θα υποστηρίζει την παραγωγή των πληροφοριών αυτών. Οι πληροφορίες αποτελούνται κυρίως από:

— βασικούς περιβαλλοντικούς δείκτες,

— δείκτες για την κατάσταση του περιβάλλοντος και τις διαφαινόμενες τάσεις,

— δείκτες ενσωμάτωσης·

στ) ανασκόπηση και τακτική παρακολούθηση των συστημάτων πληροφόρησης και εκδόσεων με σκοπό ένα πιο συνεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα εκδόσεων υψηλής ποιότητας, συγκρίσιμων και ουσιαστικών περιβαλλοντικών δεδομένων και πληροφοριών. Εν προκειμένω, η Επιτροπή καλείται να υποβάλει, το συντομότερο δυνατόν, την τυχόν κατάλληλη πρόταση. Η παρακολούθηση, η συλλογή στοιχείων και οι απαιτήσεις υποβολής εκδόσεων θα πρέπει να καλυφθούν αποτελεσματικά στη μελλοντική περιβαλλοντική νομοθεσία·

ζ) ενίσχυση της ανάπτυξης και της χρήσης εφαρμογών και εργαλείων παρακολούθησης της γης (π.χ. δορυφορική τεχνολογία) για στήριξη της χάραξης και εφαρμογής πολιτικής.

Άρθρο 11

Παρακολούθηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων

1. Στο τέταρτο έτος της εφαρμογής του προγράμματος η Επιτροπή αξιολογεί την επιτευχθείσα πρόοδο στην εφαρμογή του μαζί με τις συναφείς περιβαλλοντικές τάσεις και προοπτικές. Αυτό θα πρέπει να γίνει με βάση ένα συνεκτικό πλαίσιο δεικτών. Η Επιτροπή υποβάλλει την ενδιάμεση αυτή έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο μαζί με οποιαδήποτε πρόταση για τροποποίηση που ενδέχεται να κρίνει σκόπιμη.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο μια τελική αξιολόγηση του προγράμματος και της κατάστασης και των προοπτικών για το περιβάλλον κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους του προγράμματος.

Άρθρο 12

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

....

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο, στις 26 Ιανουαρίου 2001, πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον 2001-2010 (έκτο ΔΠΔ) βασιζόμενη στο άρθρο 175 παράγραφος 3 της Συνθήκης⁽¹⁾.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε τη γνώμη του στις 31 Μαΐου 2001.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έδωσε τη γνώμη της στις 30 Μαΐου 2001.

Η Επιτροπή των Περιφερειών έδωσε τη γνώμη τις στις 13 Ιουνίου 2001.

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2001, το Συμβούλιο ενέκρινε την κοινή θέση του σύμφωνα με το άρθρο 251 της συνθήκης.

II. ΣΤΟΧΟΣ

Η πρόταση θεσπίζει για την επόμενη δεκαετία, πρόγραμμα κοινοτικής δράσης όσον αφορά το περιβάλλον. Επικεντρώνεται, ιδίως, στις κλιματικές αλλαγές, τη φύση και τη βιοποικιλότητα, το περιβάλλον και την υγεία, καθώς και την ποιότητα ζωής, τους φυσικούς πόρους και τα απόβλητα. Για καθέναν από τους τομείς αυτούς, το πρόγραμμα υποδεικνύει πρωταρχικούς περιβαλλοντικούς στόχους και σκοπούς και αναφέρεται σε ορισμένες δράσεις για την επίτευξή τους.

Η Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύξει επτά θεματικές στρατηγικές προκειμένου να καθορίσει, περαιτέρω, ποσοτικά προσδιορίσιμους και χρονικά περιορισμένους στόχους. Οι στρατηγικές αυτές θα καλύπτουν την ποιότητα του αέρα, το θαλάσσιο περιβάλλον, τη χρησιμοποίηση των πόρων, τα φυτοφάρμακα, την ανακύκλωση των αποβλήτων, τα θέματα που σχετίζονται με την προστασία του εδάφους και το αστικό περιβάλλον. Οι στρατηγικές αυτές θα πρέπει να είναι έτοιμες προς εφαρμογή το αργότερο μία πενταετία μετά την έγκριση του προγράμματος.

Οι πρωτοβουλίες που θα πρέπει να αναληφθούν για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος συνίστανται σε μια σειρά μέτρων στα οποία περιλαμβάνονται η νομοθεσία, εθελοντικές συμφωνίες, βελτίωση της ενημέρωσης και συμμετοχή των καταναλωτών, των επιχειρήσεων και των δημόσιων φορέων. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα υποβάλλονται σταδιακά και το αργότερο τέσσερα έτη μετά την έγκριση του προγράμματος.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ**1. ΓΕΝΙΚΑ**

Το Συμβούλιο, μολονότι συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής σχετικά με τους βασικούς τομείς προτεραιότητας, σύμφιξε σημαντικά την αρχική πρόταση, ιδίως όσον αφορά τους στόχους, τα χρονοδιαγράμματα, την ανάπτυξη θεματικών στρατηγικών, την περιβαλλοντική ενσωμάτωση, τη σχέση με τις υποψήφιες χώρες και τη σφαιρική ευθύνη της ΕΕ για βιώσιμη ανάπτυξη. Το πρόγραμμα ορίζει επίσης ότι οι περιβαλλοντικοί στόχοι που καθορίζονται θα πρέπει να επιτευχθούν εντός μιας δεκαετίας, εκτός εάν ορίζεται άλλως.

⁽¹⁾ ΕΕ C 154 Ε της 29.5.2001, σ. 218.

Το Πρόγραμμα προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι:

- μακροπρόθεσμος κλιματικός στόχος είναι η μη υπέρβαση της συνολικής αλλαγής θερμοκρασίας κατά 2 °C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και η σταθεροποίηση των συγκεντρώσεων CO₂ κάτω από 550 ppm,
- έως το έτος 2010, 12 % της συνολικής χρησιμοποιούμενης ενέργειας θα πρέπει να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,
- θα υποβληθούν μέτρα σε ορισμένους τομείς πολιτικής που θα συμβάλλουν στην υλοποίηση της δέσμευσης της ΕΕ να μειώσει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου,
- η παύση της απώλειας βιοποικιλότητας θα πρέπει να έχει επιτευχθεί έως το 2010,
- εντός μιας γενεάς, έως το 2020, θα πρέπει να παράγονται και να χρησιμοποιούνται μόνον χημικά προϊόντα τα οποία δεν έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον,
- βελτίωση της ποιότητας του αέρα ενόψει της μη υπέρβασης κρίσιμων φορτίων και επιπέδων,
- σημαντική μείωση του αριθμού των ατόμων που υφίστανται επίπεδα θορύβου αρνητικών για την υγεία,
- θα πρέπει να επιτευχθεί πλέον βιώσιμη χρησιμοποίηση των φυτοφαρμάκων, καθώς και σημαντική συνολική μείωση της συμβατής με την αναγκαία προστασία των εσοδίων χρήσης φυτοφαρμάκων και των κινδύνων που απορρέουν,
- η οικονομική μεγέθυνση θα πρέπει να αποσυνδεθεί από τη χρησιμοποίηση των πόρων,
- οι ποσότητες παραγομένων αποβλήτων θα πρέπει να μειωθούν ενώ θα πρέπει να προωθηθούν η ανακύκλωση και η επαναχρησιμοποίησή τους,
- θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά οι επιδοτήσεις οι οποίες αντίκεινται σε μια αποτελεσματική βιώσιμη χρήση της ενέργειας· θα πρέπει να αναθεωρηθούν ενόψει της σταδιακής κατάργησής τους,
- θα πρέπει να προωθηθεί πράσινη πολιτική κρατικών προμηθειών που θα επιτρέπει τον συνυπολογισμό των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών καθώς και την τυχόν ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ανησυχιών για τον κύκλο ζωής, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου παραγωγής, στις διαδικασίες κρατικών προμηθειών, αρχίζοντας από αναθεώρηση των προμηθειών των κοινοτικών θεσμικών οργάνων.

Η σφαιρική ευθύνη της ΕΕ τονίζεται εκ του γεγονότος ότι οι περιβαλλοντικές ανησυχίες θα πρέπει να ενσωματωθούν σε όλες τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου και της συνεργασίας για την ανάπτυξη. Η σχέση μεταξύ εμπορίου και των αναγκών περιβαλλοντικής προστασίας θα πρέπει να διευκρινισθεί με αποτέλεσμα όλες οι συμφωνίες εμπορίου να αναλύονται σε αρχικό στάδιο από την προοπτική της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η Επιτροπή δέχθηκε την κοινή θέση για την οποία συμφώνησε το Συμβούλιο.

2. ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Το Συμβούλιο αποδέχθηκε, κατ' ουσίαν ή εν μέρει, 174 από τις 221 τροπολογίες που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Σημειώτεον ότι οι σημαντικές αλλαγές στη δομή της απόφασης δυσχέραναν την ακριβή αντιστοιχία μεταξύ των τροπολογιών του Κοινοβουλίου και της κοινής θέσης του Συμβουλίου ούτως ώστε οι περισσότερες τροπολογίες δεν επαναλήφθηκαν αυτολεξεί αλλά καλύφθηκαν στην πράξη, ως προς το περιεχόμενο ή την αρχή τους από την κοινή θέση.

Ειδικότερα, το Συμβούλιο:

- α) εισήγαγε στην κοινή θέση, εν μέρει ή κατ' αρχήν, 174 τροπολογίες ως εξής:

τροπολογίες αριθ. 2 και 20 για τις θεματικές στρατηγικές: η κοινή θέση περιλαμβάνει νέα αιτιολογική σκέψη 16, παράλληλα με το νέο άρθρο 4, διευκρινίζουσα το χαρακτήρα και το περιεχόμενο των θεματικών στρατηγικών. Οι τροπολογίες αυτές καλύπτονται, συνεπώς, ως προς την αρχή τους από την κοινή θέση.

τροπολογίες αριθ. 3 και 4 για τους εκ των υστέρων ελέγχους: λαμβάνοντας υπόψη τη λειτουργική φύση των τροπολογιών αυτών οι οποίες ταιριάζουν καλύτερα στο σώμα της απόφασης, η κοινή θέση προβλέπει ορισμένες συμπληρωματικές δράσεις στο άρθρο 3 παράγραφος 2 σχετικά με την εφαρμογή και την επιβολή της κοινοτικής νομοθεσίας καθώς και συγκεκριμένη αναφορά στην εκ των υστέρων αξιολόγηση στο άρθρο 10 στοιχείο γ) το οποίο καλύπτει την τροπολογία αριθ. 3 ως προς την ουσία της και, εν μέρει, την τροπολογία αριθ. 4.

τροπολογίες αριθ. 6 και 7 για την ενσωμάτωση: οι τροπολογίες αυτές, λειτουργικού χαρακτήρα, καλύπτονται εν μέρει ως προς την ουσία τους από το άρθρο 3 παράγραφος 3, μολονότι στην κοινή θέση επιλέγεται γενικότερη διατύπωση.

τροπολογία αριθ. 9 για τις ανανεώσιμες πηγές: η τροπολογία αυτή, λειτουργικού χαρακτήρα, καλύπτεται εν μέρει, ως προς την ουσία από το άρθρο 5 (για τις κλιματικές αλλαγές) παράγραφος 2 σημείο ii) σχετικά με τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στον ενεργειακό τομέα, στο οποίο προστέθηκε επίσης ενδεικτικός στόχος για τη χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

τροπολογία αριθ. 11 για τη συμμετοχή των πολιτών: η τροπολογία αυτή, λειτουργικού χαρακτήρα, καλύπτεται από το άρθρο 3 (στρατηγικές προσεγγίσεις για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων), ιδίως τις παραγράφους 6 και 9.

τροπολογίες αριθ. 12 και 13 για τα απόβλητα: η αιτιολογική σκέψη 29 της κοινής θέσης συγχωνεύεται με τις αρχικές αιτιολογικές σκέψεις για τα απόβλητα (τροπολογία αριθ. 13). ωστόσο, οι λειτουργικές πτυχές της τροπολογίας αριθ. 12 καλύπτονται από το άρθρο 8 (για τη βιώσιμη χρήση και διαχείριση των φυσικών πόρων και των αποβλήτων), ιδίως την παράγραφο 1 (στόχοι) δεύτερη περίπτωση και την παράγραφο 2 σημείο ii) (μέτρα σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων).

τροπολογία αριθ. 14 όσον αφορά την πολιτική για τις μεταφορές: η αιτιολογική σκέψη 30 καλύπτει, κατ' ουσίαν, την τροπολογία αυτή.

τροπολογία αριθ. 260 για τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής: η αρχή της προφύλαξης αποτελεί τώρα συγκεκριμένα το θέμα της αιτιολογικής σκέψης 2. Εξάλλου, το άρθρο 2 (αρχές και γενικοί σκοποί) καλύπτει την τροπολογία αυτή, ιδίως στην παράγραφο 3 (εισαγωγική φράση, πρώτη και δεύτερη περίπτωση).

τροπολογία αριθ. 261 για την πληροφόρηση: καλύπτεται εν μέρει από την αιτιολογική σκέψη 33 και από το άρθρο 10 στοιχεία ε) και στ).

τροπολογία αριθ. 16 για τη σύμβαση του Aarhus: η τροπολογία αυτή επιχειρησιακού χαρακτήρα καλύπτεται, κατ' ουσίαν, από το άρθρο 3 παράγραφος 9.

τροπολογία αριθ. 21 σχετικά με τον τίτλο του άρθρου 2: καλύπτεται κατ' ουσίαν από την κοινή θέση ενώ οι συγκεκριμένοι στόχοι για κάθε πρωταρχικό τομέα μεταφέρθηκαν από το άρθρο 2 στα συγκεκριμένα άρθρα (5 έως 9) όπως πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

τροπολογίες αριθ. 22, 23 και 24 για τις αρχές της περιβαλλοντικής πολιτικής και την ενσωμάτωση: καλύπτονται κατ' ουσίαν από την κοινή θέση στο άρθρο 2 (αρχές και γενικοί σκοποί) παράγραφος 1, της οποίας εκπονούνται οι αρχές της πολιτικής του προγράμματος βάσει του άρθρου 174 της συνθήκης. Όσον αφορά την ενσωμάτωση (άρθρο 6 της συνθήκης), πλήρης αναφορά περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 13. Εξάλλου, το άρθρο 2, παράγραφος 4 αφιερώνεται στη ενσωμάτωση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας σε άλλες πολιτικές. Η κοινή θέση αντιμετωπίζει διεξοδικά το θέμα των δεικτών και του ελέγχου (δεύτερο τμήμα της τροπολογίας αριθ. 24) στο άρθρο 10 (για τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής) στοιχείο ε)·

τροπολογία αριθ. 25 για τη βιώσιμη ανάπτυξη: περιλαμβάνεται εν μέρει στο άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερη περίπτωση ενώ η διεθνής διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης, ιδίως η διάσκεψη του Ρίο+10 το 2002, εξετάζεται στο άρθρο 9·

τροπολογίες αριθ. 26, 27, 28, 29, 32 και 33 για τη δομή της απόφασης: καλύπτονται ως επί το πλείστον από την κοινή θέση η οποία μετέφερε όλους τους συγκεκριμένους στόχους για κάθε τομέα στα αντίστοιχα άρθρα της απόφασης·

τροπολογίες αριθ. 34, 35, 37, 39 και 40 σχετικά με τους γενικούς στόχους του προγράμματος: καλύπτονται κατ' αρχήν και εν μέρει από την απόφαση η οποία θέτει γενικό στόχο για κάθε τομέα στο άρθρο 2 παράγραφος 2. Αρκετοί από τους λεπτομερείς στόχους οι οποίοι προτείνονται με τις τροπολογίες αυτές αναπτύσσονται στα συγκεκριμένα άρθρα που αφιερώνονται σε κάθε τομέα (άρθρα 5 έως 8)·

τροπολογία αριθ. 43 για την τοπική «Ατζέντα 21»: η αναφορά αυτή περιλαμβάνεται στο άρθρο 7 (για το περιβάλλον και την υγεία και την ποιότητα ζωής) παράγραφος 2 στοιχείο η) όσον αφορά τις δράσεις για το αστικό περιβάλλον·

τροπολογίες αριθ. 276 και 44 σχετικά με την ανάπτυξη της νομοθεσίας: καλύπτεται εν μέρει από την κοινή θέση καθόσον νέα παράγραφος 1 εισάγεται στο άρθρο 3 για την αντιμετώπιση, ειδικότερα, του θέματος αυτού. Ωστόσο, οι αρχές στις οποίες θα πρέπει να βασίζεται η νομοθεσία αναφέρονται ήδη στο προοίμιο και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 και δεν επαναλαμβάνονται εδώ. Εξάλλου, το τμήμα για την εφαρμογή της νομοθεσίας διατηρείται και αναπτύσσεται περαιτέρω (άρθρο 2 παράγραφος 2)·

τροπολογία αριθ. 45 για την ενσωμάτωση: καλύπτεται κατ' αρχήν από το άρθρο 3 (στρατηγικές προσεγγίσεις) παράγραφος 3 το οποίο αναφέρεται στην ανάγκη συγκεκριμένων περιβαλλοντικών στόχων, σκοπών, χρονοδιαγραμμάτων και δεικτών στους διαφόρους τομείς πολιτικής ενώ τα συγκεκριμένα πεδία πολιτικής αναφέρονται ξεχωριστά στα άρθρα που αφορούν κάθε πρωταρχικό τομέα·

τροπολογίες αριθ. 47 και 51 σχετικά με την οργάνωση της Επιτροπής και τη λήψη αποφάσεων: καλύπτονται κατ' ουσίαν χωρίς το υποχρεωτικό στοιχείο, αντίστοιχα από το άρθρο 3 παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, το οποίο αφορά όλα τα κοινοτικά θεσμικά όργανα, καθώς και από την έκτη περίπτωση του ίδιου άρθρου η οποία εισαγάγει συνολική αναφορά στην αξιολόγηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον·

τροπολογία αριθ. 263 για τις αρνητικές επιδοτήσεις: καλύπτεται εν μέρει από το άρθρο 3 παράγραφος 4 πρώτη περίπτωση, το οποίο απαιτεί τη μεταρρύθμιση των επιδοτήσεων που έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον έχοντας υπόψη ότι το εφαρμοζόμενο χρονοδιάγραμμα θα είναι εκείνο που εφαρμόζεται γενικά σε ολόκληρο το πρόγραμμα και ότι ο κατάλογος των «αρνητικών» επιδοτήσεων, καθώς και της σταδιακής κατάργησής τους προβλέπεται ειδικά στο άρθρο 5 (κλιματικές αλλαγές) παράγραφος 2 σημείο ii) σχετικά με τον ενεργειακό τομέα·

τροπολογία αριθ. 50 για την κοινή γεωργική πολιτική και τα κοινοτικά χρηματοδοτικά προγράμματα: η αρχή της τροπολογίας αυτής καλύπτεται από το άρθρο 3 παράγραφος 3 (ιδίως πρώτη, πέμπτη και έβδομη περίπτωση) και από το άρθρο 6 (για τη φύση και τη βιοποικιλότητα) παράγραφος 2 στοιχείο στ) που αφορά ειδικά την κοινή γεωργική πολιτική.

τροπολογία αριθ. 53 για την ενθάρρυνση της καινοτομίας και τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων: καλύπτεται έμμεσα από το άρθρο 3 παράγραφοι 6, 9 και 10·

τροπολογία αριθ. 54 για την έρευνα: το άρθρο 10 (για τη χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής) στοιχείο δ), ασχολείται ειδικά με το θέμα της έρευνας στην Κοινότητα και τα κράτη μέλη·

τροπολογίες αριθ. 55, 57, 58, 59, 60, 61 και 62 για την εφαρμογή: μολονότι η τροπολογία αριθ. 55 καλύπτεται εν όλω, (άρθρο 3 παράγραφος 2 εισαγωγική φράση) οι τροπολογίες αριθ. 57, 58, 59, 60, 61 και 62 καλύπτονται εν όλω ή εν μέρει ενίοτε έμμεσα, από το άρθρο 3 παράγραφος 2 της κοινής θέσης, ιδίως από τη γενικότερη διατύπωση (πρώτη περίπτωση) «αυξημένα μέτρα για την καλύτερη τήρηση των κοινοτικών κανόνων προστασίας του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας»·

τροπολογία αριθ. 64 για την αναβάθμιση του γνωστικού μηχανισμού: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 10 στοιχείο δ) (για τις ερευνητικές ανάγκες) και το στοιχείο στ) (για την παρακολούθηση, τη συλλογή στοιχείων και τα συστήματα πληροφόρησης)·

τροπολογία αριθ. 264 για τις θεματικές στρατηγικές: καλύπτεται κυρίως από το νέο άρθρο 4 της κοινής θέσης. Όσον αφορά τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων που θα πρέπει να προβλεφθεί για τις θεματικές στρατηγικές, οδηγία-πλαίσιο δεν κρίθηκε κατάλληλη για όλες τις περιπτώσεις λαμβάνοντας υπόψη το στόχο των στρατηγικών οι οποίες θα πρέπει οι ίδιες να προσδιορίζουν τις απαιτούμενες προτάσεις για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την έγκρισή τους. Το κείμενο της κοινής θέσης παραμένει ελαστικό και προβλέπει ότι οι στρατηγικές θα πρέπει να λαμβάνουν τη μορφή απόφασης οσάκις ενδείκνυται. Εξάλλου, μολονότι είναι σαφές ότι θα απαιτηθούν δείκτες για τη μέτρηση των επιτευγμάτων των θεματικών στρατηγικών — για τις οποίες θα προσδιοριστούν ποσοτικοί στόχοι και χρονοδιαγράμματα (παράγραφος 2), δεν περιελήφθη πρόσθετη παράγραφος για τους δείκτες προς αποφυγήν αλληλεπικάλυψης με το άρθρο 10 στοιχείο ε) το οποίο ασχολείται ειδικά με το θέμα αυτό·

τροπολογία αριθ. 67 για την κοινοτική έρευνα: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 10 στοιχείο δ)·

τροπολογίες αριθ. 292, 69 και 70 για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις των επιχειρήσεων: καλύπτονται κατ' αρχήν από το άρθρο 3 παράγραφος 5 (ιδίως εισαγωγική φράση, πρώτη και πέμπτη περίπτωση) και παράγραφος 6 (η οποία αφορά, μεταξύ άλλων, τους δημόσιους φορείς συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών)·

τροπολογίες αριθ. 265 και 286 και 72 σχετικά με το νομικό πλαίσιο των εθελοντικών δεσμεύσεων: καλύπτονται εν μέρει από το άρθρο 3 παράγραφος 5 τελευταία περίπτωση για την ενθάρρυνση των εθελοντικών συμφωνιών, το οποίο απαιτεί τον καθορισμό διαδικασιών για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης ενώ διατηρείται η ελαστικότητα σε σχέση με τις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται ενθάρρυνση παρόμοιων συμφωνιών. Εφόσον αυτές αποτελέσουν τμήμα των θεματικών στρατηγικών, θα περιέχουν στόχους, χρονοδιαγράμματα και μηχανισμό παρακολούθησης. Εξάλλου, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα συμμετέχουν στον καθορισμό τους·

τροπολογία αριθ. 73 για την κατάρτιση: καλύπτεται εν μέρει από το άρθρο 10 στοιχείο δ) καθόσον ζητείται η δημιουργία συνδέσεων μεταξύ περιβαλλοντικών και άλλων παραγόντων στους τομείς της πληροφόρησης, της κατάρτισης, της έρευνας, της εκπαίδευσης και άλλων πολιτικών και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δραστηριότητες δυνάμει του κοινοτικού προγράμματος-πλαισίου περιλαμβάνουν επίσης την κατάρτιση·

τροπολογία αριθ. 74 για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις: καλύπτεται κατ' αρχήν από το άρθρο 3 παράγραφος 5 (ιδίως εισαγωγική φράση από κοινού με την τρίτη περίπτωση)·

τροπολογία αριθ. 75 για τα φορολογικά μέτρα: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 3 παράγραφος 4 τρίτη περίπτωση·

τροπολογία αριθ. 78 για τις κρατικές προμήθειες: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 3 παράγραφος 6 τρίτη περίπτωση·

τροπολογίες αριθ. 82 και 88 για τη συμμετοχή και την πρόσβαση στην πληροφόρηση: καλύπτονται κατ' ουσίαν από το άρθρο 3 παράγραφος 9, μολονότι τα παιδιά και τα άτομα νεαρής ηλικίας δεν μνημονεύονται ειδικά·

τροπολογία αριθ. 91 για την εκπαίδευση: η ανάγκη συσχετισμού της εκπαίδευσης και περιβαλλοντικών και άλλων παραγόντων αναφέρεται στο άρθρο 10 στοιχείο δ) δεύτερη περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς της κοινοτικής αρμοδιότητας όσον αφορά τον τομέα αυτόν·

τροπολογία αριθ. 92 για την προαγωγή της καλύτερης κατανόησης: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 3 παράγραφος 9 τρίτη περίπτωση·

τροπολογία αριθ. 93 για τα διαπεριφερειακά προγράμματα προστασίας: καλύπτεται από το άρθρο 3 παράγραφος 10 (εισαγωγική φράση και πρώτη περίπτωση) και το άρθρο 9 (για διετή θέματα), παράγραφος 2 σημείο i)·

τροπολογίες αριθ. 96, 97, 98 και 101 για τον περιφερειακό σχεδιασμό και τη χωροταξία: η τροπολογία αριθ. 96 καλύπτεται πλήρως από το άρθρο 3 παράγραφος 10 τελευταία περίπτωση. Οι τροπολογίες αριθ. 97, 98 και 101 καλύπτονται εν μέρει και κατ' αρχήν από την πρώτη και τη δεύτερη περίπτωση της ίδιας παραγράφου, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι η πρόληψη των κλιματικών αλλαγών εξετάζεται πλήρως στο άρθρο 5, ενώ το θέμα του βιώσιμου περιβάλλοντος στις αστικές περιοχές εξετάζεται στο άρθρο 7·

τροπολογία αριθ. 104 για τους γενικούς στόχους των δράσεων κατά των κλιματικών αλλαγών: καλύπτεται από το άρθρο 2 παράγραφος 2 πρώτη περίπτωση, χωρίς την αναφορά του στόχου μείωσης κατά 50 % έως το 2040, η οποία κρίνεται πρόωρη·

τροπολογίες αριθ. 105 και 247 για το πρωτόκολλο του Κιότο: η τροπολογία αριθ. 105 έχει ενσωματωθεί πλήρως στο άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτη περίπτωση, ενώ η τροπολογία αριθ. 247 καλύπτεται, εν μέρει, από την ίδια περίπτωση·

τροπολογία αριθ. 106 για τις εκπομπές CO₂ από τις μεταφορές: μολονότι δεν καλύπτονται ως τέτοιες, προβλέπεται πλέον ολόκληρη παράγραφος για τις μεταφορές (άρθρο 5 παράγραφος 2 σημείο iii)) στο σχετικό άρθρο·

τροπολογίες αριθ. 107 και 108 για την εφαρμογή περαιτέρω μειώσεων: καλύπτονται ευρέως από το άρθρο 5 παράγραφος 1 δεύτερη και τρίτη περίπτωση, μολονότι ο προσδιορισμός περαιτέρω στόχων μείωσης κρίθηκε πρόωρος στο παρόν στάδιο·

τροπολογία αριθ. 109 για τα πρότυπα παραγωγής: καλύπτεται στην κοινή θέση, από την οριζόντια διάταξη για τα πρότυπα (άρθρο 3 παράγραφος 4 τελευταία περίπτωση) και από το άρθρο 5 παράγραφος 2 σημείο ii) στοιχεία γ) και στ) και παράγραφος 2 σημείο iii) στοιχείο ε)·

τροπολογία αριθ. 114 για τον καθορισμό των στόχων ανά τομέα: καλύπτεται από τη διάκριση ανά τομέα δράσεων που θα αναληφθούν για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου·

τροπολογίες αριθ. 116, 117, 120, 248, 123, 291, 284, 127, 128 και 130 για την ενέργεια, τις μεταφορές, το βιομηχανικό και φορολογικό τομέα: καλύπτονται εν όλω ή εν μέρει από το άρθρο 5 παράγραφος 2 σημεία ii), iii), iv) και vi) μολονότι η διατύπωση που χρησιμοποιείται στην κοινή θέση είναι, μερικές φορές, ευρύτερη·

τροπολογία αριθ. 254 για την ενεργειακή αποδοτικότητα στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 5 παράγραφος 4, το οποίο αφορά τις χώρες αυτές·

τροπολογίες αριθ. 133, 134, 136, 138 και 140 για τις αρχές και τους γενικούς στόχους όσον αφορά τη φύση και τη βιοποικιλότητα: η τροπολογία αριθ. 133 καλύπτεται από το άρθρο 2 παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση και από το άρθρο 6 παράγραφος 1. Οι τροπολογίες αριθ. 134, 136, 138, 140 έχουν επίσης ενσωματωθεί στην παράγραφο αυτή·

τροπολογίες αριθ. 137, 139, 142, 143, 144, 145, 150, 257, 268, 283, 155, 158, 159, 166 και 259 για τις δράσεις προστασίας της φύσης και της βιοποικιλότητας: καλύπτονται κατ' ουσίαν ή εν μέρει από το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο α), (τροπολογία αριθ. 137, 142 πρώτο τμήμα της και τροπολογίες 143, 144 και 145), στοιχείο ζ) (δεύτερο τμήμα της τροπολογίας αριθ. 143, τροπολογία αριθ. 268), στοιχείο η) (τροπολογίες αριθ. 139, 283, 155) στοιχείο στ) (τροπολογίες αριθ. 150, 257) και στοιχείο θ) (τροπολογίες αριθ. 158, 159, 166, 259)·

τροπολογία αριθ. 141 για την προστασία των υδάτων: προς αποφυγήν αλληλεπικάλυψης των δράσεων, το θέμα αυτό εξετάζεται ουσιαστικά στο άρθρο 7 της κοινής θέσης [ιδίως παράγραφος 2 στοιχείο ε)], ενώ αναγνωρίζεται ότι η προστασία των υδάτων θεωρητικά θα μπορούσε να εξετάζεται τόσο από το άρθρο 6 όσο και από το άρθρο 7·

τροπολογία αριθ. 151 για τα σχέδια δράσης όσον αφορά τη βιοποικιλότητα: καλύπτεται εν μέρει από το άρθρο 6, παράγραφος 2 στοιχείο α) πρώτη περίπτωση, μολονότι η διατύπωση της κοινής θέσης είναι ευρύτερη και αναφέρεται στη στρατηγική της Κοινότητας όσον αφορά τη βιοποικιλότητα και τα σχετικά σχέδια δράσης χωρίς να προσδιορίζει το περιεχόμενό τους και το διοικητικό επίπεδο. Το δίκτυο Natura 2000 αναφέρεται ειδικά στην έβδομη περίπτωση της ίδιας παραγράφου·

τροπολογίες αριθ. 148 και 157 για την προστασία του εδάφους και του θαλάσσιου περιβάλλοντος: καλύπτονται, ως προς την ουσία τους, από το άρθρο 6, παράγραφος 2 στοιχεία γ) και ζ) αντίστοιχα, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να μην προδικασθεί ο προβληματισμός σχετικά με το περιεχόμενο των θεματικών αυτών στρατηγικών και να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη με τις κοινές διατάξεις του άρθρου 4 που εφαρμόζονται σε όλες τις θεματικές στρατηγικές·

τροπολογία αριθ. 256 για την προστασία του τοπίου: καλύπτεται εν μέρει από το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο ε) μολονότι το αυτό θέμα δεν κρίνεται κατάλληλο για θεματική στρατηγική ενώ γενικότερη αναφορά γίνεται στις κατάλληλες διεθνείς σχέσεις·

τροπολογία αριθ. 160 για τις αρχές όσον αφορά το περιβάλλον, την υγεία και την ποιότητα ζωής: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 2 παράγραφος 2 τρίτη περίπτωση, το οποίο χρησιμοποιεί ευρύτερη διατύπωση ούτως ώστε να είναι δυνατόν να παραληφθούν ειδικές αναφορές στα τρόφιμα και το πόσιμο νερό·

τροπολογίες αριθ. 161, 270, 167 (εν μέρει), 169, 170, 177, 180 και 282 (δεύτερο τμήμα) για τους γενικούς στόχους όσον αφορά το περιβάλλον, την υγεία και την ποιότητα ζωής: καλύπτονται εν όλω ή εν μέρει από το άρθρο 7, παράγραφος 1·

τροπολογίες αριθ. 289, 165, 167 (εν μέρει), 168, 171, 172, 174, 175, 178, 179, 182, 183, 184, 188, 189, 192, 194, 195, 193/277, 199, 200, 204 και 282 (πρώτο τμήμα) σχετικές με τις συγκεκριμένες δράσεις στους ίδιους αυτούς τομείς: καλύπτονται εν μέρει ή κατ' αρχήν από το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο α) (τροπολογίες αριθ. 172, 174, 175, 204)· στοιχείο β) (τροπολογίες αριθ. 165, 178, 179, 289)· στοιχείο γ) (τροπολογίες αριθ. 184, 188, 189)· στοιχείο δ) (τροπολογίες αριθ. 182, 183)· στοιχείο ε) (εν μέρει τροπολογίες αριθ. 167, 192, 193/277, 194, 195)· στοιχείο στ) (τροπολογίες αριθ. 168, 199, 200)· στοιχείο ζ) (τροπολογία αριθ. 282 πρώτο τμήμα)· στοιχείο η) (τροπολογίες αριθ. 171)·

τροπολογία αριθ. 181 για τις διεθνείς συμβάσεις: καλύπτεται από την οριζόντια δράση που προβλέπεται στο άρθρο 9 (διεθνή θέματα) παράγραφος 2 στοιχείο δ)·

τροπολογία αριθ. 207 για το αστικό περιβάλλον: καλύπτεται εν μέρει από το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο η) της κοινής θέσης. Λόγω των περιορισμών της κοινοτικής αρμοδιότητας και του οριζόντιου χαρακτήρα του θέματος αυτού, το οποίο καλύπτει αρκετά από τα σημεία τα οποία εξετάζονται αλλού στο πρόγραμμα, η κοινή θέση εκτιμά ότι θεματική στρατηγική η οποία θα επιτρέψει τη διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς και την προσεκτική εκτίμηση των παρεπόμενων θεμάτων σε επίπεδο ΕΕ είναι καταλληλότερη από νομοθετικό πλαίσιο στο στάδιο αυτό.

τροπολογίες αριθ. 278 και 200 για τις αρχές και τους γενικούς στόχους της βιώσιμης χρησιμοποίησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων και αποβλήτων: καλύπτεται εν μέρει από το άρθρο 2 παράγραφος 2 τέταρτη περίπτωση και εν μέρει από το άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 2.

τροπολογία αριθ. 212 για τη βιώσιμη χρησιμοποίηση των πόρων: η τροπολογία δεν περιελήφθη ως τέτοια μολονότι η θεματική στρατηγική για τη βιώσιμη χρησιμοποίηση και διαχείριση των πόρων θα καθορίσει σκοπούς και στόχους για την αποτελεσματικότητα και τη μειωμένη χρησιμοποίηση των πόρων. Η σύνδεση με το κοινοτικό ερευνητικό πρόγραμμα καλύπτεται από παράγραφο η οποία προβλέφθηκε, για το σκοπό αυτό, στο άρθρο 10 στοιχείο δ).

τροπολογίες αριθ. 213, 215, 216, 217, 219, 220 και 222 όσον αφορά τις δράσεις βιώσιμης χρησιμοποίησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων και αποβλήτων: καλύπτονται κατ' ουσίαν ή εν μέρει από το άρθρο 8 παράγραφος 2 σημείο i) (τροπολογία αριθ. 213), σημείο iii) (τροπολογίες αριθ. 217, 219, 220), σημείο iv) (τροπολογίες αριθ. 215, 216, 222).

τροπολογία αριθ. 251 για το πρωτόκολλο του Κιότο και τις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ: καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 5 παράγραφος 5, η οποία είναι ολόκληρη αφιερωμένη στο θέμα αυτό.

τροπολογία αριθ. 226 για τις πολυμερείς συμφωνίες: απηχείται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχεία ζ) και η).

τροπολογίες αριθ. 227 και 239 για την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και την τοπική «Ατζέντα 21»: η τροπολογία αριθ. 227 καλύπτεται κατ' ουσίαν από το άρθρο 3 παράγραφοι 6 και 10 ενώ η τοπική «Ατζέντα 21» αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο η) για το περιβάλλον στις αστικές περιοχές.

τροπολογία αριθ. 228 για την συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες: απηχείται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχεία α) και γ).

τροπολογία αριθ. 229 για την αρχή της προφύλαξης: καλύπτεται από το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο στ).

τροπολογία αριθ. 230 για τις συμφωνίες εμπορίου: απηχείται κατ' ουσία στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο ζ).

τροπολογίες αριθ. 231 και 232 για τη διασυνοριακή ρύπανση: καλύπτονται κατ' ουσίαν από το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο θ).

τροπολογία αριθ. 233 για τους στόχους της χάραξης περιβαλλοντικής πολιτικής: αναφέρεται στο άρθρο 10, (εισαγωγική φράση) στην οποία γίνεται αναφορά στις στρατηγικές προσεγγίσεις που εκτίθενται στο άρθρο 3.

τροπολογίες αριθ. 274 και 236 για τους κανόνες του διαλόγου: καλύπτονται καταρχήν από τη γενική διατύπωση του άρθρου 10 στοιχείο α), το οποίο προβλέπει την ανάπτυξη βελτιωμένων μηχανισμών και γενικών κανόνων και αρχών ορθής διαχείρισης για τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

τροπολογίες αριθ. 234, 237 και 244 για τη σύμβαση του Aarhus και την πρόσβαση σε πληροφορίες: καλύπτονται εν όλω, κατ' ουσία ή καταρχήν από το άρθρο 3 παράγραφος 9.

τροπολογία αριθ. 235 για την υποστήριξη των ΜΚΟ: περιλαμβάνεται στο άρθρο 10 στοιχείο β)·

τροπολογία αριθ. 238 για την στρατηγική περιβαλλοντικής αξιολόγησης: έχει ενσωματωθεί στο άρθρο 3 παράγραφος 3·

τροπολογίες αριθ. 240, 241 και 243 για τις δράσεις βελτίωσης της χάραξης περιβαλλοντικής πολιτικής: καλύπτονται εν μέρει ή ως προς την αρχή τους από το άρθρο 10 στοιχεία δ), στ) και ζ) αντίστοιχα·

τροπολογίες αριθ. 245 και 281 για την αξιολόγηση και την υποβολή εκθέσεων: καλύπτεται εν μέρει από το άρθρο 11 παράγραφος 1·

(β) δεν περιέλαβε στην κοινή θέση 47 τροπολογίες. Ειδικότερα:

— το Συμβούλιο ακολούθησε όσον αφορά τις τροπολογίες αριθ. 1, 5, 8, 10, 36, 41, 42, 48, 252, 56, 63, 65, 80, 81, 266, 85, 90, 94, 99, 118, 132, 147, 162, 176, 187, 191, 196, 198, 201, 203, 218, 223, 224 και 280, τη θέση που εξέφρασε η Επιτροπή,

— το Συμβούλιο δεν δέχθηκε δεκατρείς τροπολογίες τις οποίες είχε δεχθεί εν όλω ή εν μέρει η Επιτροπή για τους ακόλουθους λόγους:

τροπολογία αριθ. 68 για την περιβαλλοντική υπαιτιότητα: μολονότι η τροπολογία αυτή ενσωματώνεται εν μέρει, ως προς το πνεύμα της, κυρίως στην παράγραφο 4 του άρθρου 3, το Συμβούλιο κρίνει ότι αναφορά σε υποχρεωτική ασφάλιση περιβαλλοντικής υπαιτιότητας είναι πρόωγη και ότι η έκβαση τυχόν διαπραγματεύσεων σχετικά με μελλοντική πρόταση της Επιτροπής για περιβαλλοντική υπαιτιότητα δεν θα πρέπει να προδικασθεί·

τροπολογίες αριθ. 30 και 31 για τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες: κρίθηκε απαραίτητο να περιληφθεί στο άρθρο 2 του προγράμματος όσον αφορά τους γενικούς στόχους, γενική και συγκεκριμένη παράγραφος για τις πολιτικές και τις προσεγγίσεις που συμβάλλουν στην βιώσιμη ανάπτυξη στις υπό προσχώρηση χώρες αφήνοντας στα ειδικά άρθρα μόνον τις πλευρές που σχετίζονται συγκεκριμένα με τους τομείς προτεραιότητας·

τροπολογία αριθ. 288 σχετικά με τη νομοθεσία όσον αφορά την περιβαλλοντική υπαιτιότητα: λαμβάνοντας υπόψη την προσεχή πρόταση της Επιτροπής και τις δυσκολίες του θέματος, το Συμβούλιο προτιμά να μην προκαταβάλει τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων ούτε να θέσει συγκεκριμένη προθεσμία για την ολοκλήρωσή τους·

τροπολογία αριθ. 95 για το βιώσιμο σχεδιασμό χρησιμοποίησης της γης: το Συμβούλιο κρίνει ότι, στο άρθρο 3 παράγραφος 10, εισαγωγική φράση και πρώτη περίπτωση, προβλέπεται επαρκής ελαστικότητα για την κάλυψη των μεταφορών, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των ιστορικών αστικών περιοχών και θεωρεί καταλληλότερη την αποφυγή αναφοράς στο πρόγραμμα λεπτομερών καταλόγων των συγκεκριμένων θεμάτων στα οποία θα πρέπει να δοθεί έμφαση δεδομένου ότι αυτά θα εξεταστούν καθένα χωριστά·

τροπολογίες αριθ. 100 και 246 για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ: το Συμβούλιο κρίνει ότι δεν θα πρέπει να προδικασθούν τα αποτελέσματα της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής η οποία προβλέπεται για το 2002. Εξάλλου, η τροπολογία καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από το άρθρο 3 παράγραφος 3, η οποία τονίζει την ανάγκη ενσωμάτωσης του περιβάλλοντος στις άλλες κοινοτικές πολιτικές, το άρθρο 5, το οποίο αναφέρεται στις εναλλακτικές πηγές ενέργειας, και το άρθρο 8, το οποίο προβλέπει θεματική στρατηγική για την ανακύκλωση·

τροπολογία αριθ. 290 για το εμπόριο εκπομπών: το Συμβούλιο θεωρεί πρόωρο τον καθορισμό του 2005 ως τελευταίας προθεσμίας για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος εμπορίου εκπομπών. Εξάλλου, η ανάγκη σαφούς ελέγχου καλύπτεται από τη διατύπωση του άρθρου 5 παράγραφος 2 σημείο i) στοιχείο β), το οποίο ορίζει τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για την ανάπτυξη ουσιαστικού εμπορίου εκπομπών CO₂.

τροπολογία αριθ. 287 για τα εναλλακτικά καύσιμα: μολονότι στην κοινή θέση εισάγεται ποσοτικός στόχος όσον αφορά την χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας [άρθρο 5, παράγραφος 2 σημείο ii) στοιχείο γ)], περαιτέρω ποσοτικός στόχος για την κατανάλωση εναλλακτικών καυσίμων από αυτοκίνητα και φορτηγά κρίνεται υπερβολικά συγκεκριμένος για τους σκοπούς του προγράμματος αυτού.

τροπολογία αριθ. 131 για την προετοιμασία μέτρων προσαρμογής για τις κλιματικές αλλαγές: το Συμβούλιο δεν περιέλαβε συγκεκριμένη μνεία στα τοπικά μέτρα προσαρμογής τα οποία, ωστόσο, δεν αποκλείονται αναγκαστικά από την παρούσα διατύπωση του άρθρου 5 παράγραφος 3.

τροπολογία αριθ. 152 για την κοινή αλιευτική πολιτική: η διατύπωση της τροπολογίας αυτής κρίνεται υπερβολικά κατευθυντήρια για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών εκτιμήσεων σε άλλες κοινοτικές πολιτικές.

τροπολογία αριθ. 156 για τα δίκτυα πράσινων ζωνών στην Ευρώπη: η αρχή της τροπολογίας αυτής, η οποία χρειάζεται περαιτέρω διευκρίνιση, μπορεί να θεωρηθεί ότι καλύπτεται από το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο η) δεύτερη περίπτωση και από το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο ι). «δίκτυα πράσινων ζωνών στην Ευρώπη» δεν αναφέρονται ως τέτοια στην κοινή θέση.

τροπολογία αριθ. 173 σχετικά με το έκτο πρόγραμμα-πλαίσιο για την Έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη: το Συμβούλιο δεν κρίνει απαραίτητη τη συγκεκριμένη μνεία του έκτου προγράμματος-πλαισίου, δεδομένου ότι αυτό καλύπτεται από γενική αναφορά στα κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα [άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο α)]. Τα κοινοτικά προγράμματα-λαΐσια αποτελούν επίσης το ειδικό αντικείμενο του άρθρου 10 στοιχείο δ).

τροπολογία αριθ. 279 για την επαναξιολόγηση της οδηγίας για την ολοκληρωμένη πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης (IPPC): το Συμβούλιο δεν περιέλαβε την αναφορά αυτή στην κοινή θέση σημειώνοντας ότι η Επιτροπή έχει περιλάβει την «περαιτέρω εφαρμογή και ανάπτυξη της οδηγίας IPPC» στις δραστηριότητες που θα αναληφθούν στα πλαίσια των δράσεων για το περιβάλλον και την υγεία της ανακοίνωσης που θα συνοδεύει την πρόταση της Επιτροπής για έκτο πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης (COM (2001) 31 τελικό).

IV. ΑΛΛΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΕΦΕΡΕ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Συμβούλιο προέβη σε σχετικά εκτεταμένη αναδιάρθρωση του κειμένου της απόφασης. Προκειμένου να τονίσει ακόμη περισσότερο τις αρχές και τους γενικούς στόχους του προγράμματος που αναφέρονται στο άρθρο 2, μετέφερε τους συγκεκριμένους σκοπούς από το άρθρο αυτό στα συγκεκριμένα άρθρα που αφορούν στους τέσσερις τομείς προτεραιότητας του προγράμματος.

Πέραν της προσθήκης συγκεκριμένου άρθρου για τις θεματικές στρατηγικές, το Συμβούλιο επεξεργάστηκε όλα τα άρθρα της πρότασης της Επιτροπής προκειμένου να τα καταστήσει ακριβέστερα και πρόσθεσε, όπου ήταν δυνατό, συγκεκριμένους στόχους και χρονοδιαγράμματα όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο τμήμα III σημείο 1 ανωτέρω.

Το Συμβούλιο τροποποίησε επίσης και πρόσθεσε ορισμένες αιτιολογικές σκέψεις προκειμένου να αιτιολογήσει το περιεχόμενο των άρθρων της απόφασης.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Συμβούλιο εκτιμά ότι η κοινή θέση του, η οποία ενσωματώνει τις τροπολογίες που αναφέρονται στο κεφάλαιο τμήμα ΙΙΙ σημείο 2 στοιχείο α), λαμβάνει ευρέως υπόψη της την γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση και αποτελεί ισορροπη λύση για ένα νέο πρόγραμμα δράσης το οποίο, συγκρινόμενο με το πέμπτο πρόγραμμα δράσης και λαμβανομένης υπόψη της δεκαετούς διάρκειάς του, οφείλει να είναι φιλόδοξο και σφαιρικό αλλά, συγχρόνως, και ρεαλιστικό και ευέλικτο.
